

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Studium humanitní vzdělanosti

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Památky Havlíčkova Brodu optikou tamějšího městského úřadu,
místních paměťových institucí a turistického informačního centra.**

Karolína Šťastníková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc.

Praha 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

.....

Karolína Šťastníková

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce doc. PhDr. Blance Soukupové, CSc. za její pomoc, trpělivost a cenné rady. Zároveň bych také ráda poděkovala účastníkům výzkumného projektu a zaměstnancům Státního okresního archivu Havlíčkův Brod, kteří mi byli nápomocni v celém procesu utváření této práce.

Obsah

1.	CÍL PRÁCE, PROSTŘEDÍ VÝZKUMU A TEORETICKO-METODOLOGICKÉ ZAKOTVENÍ	1
1.1	Cíl práce.....	1
1.2	Prostředí výzkumu.....	1
1.3	Teoreticko-metodologické zakotvení.....	2
1.4	Metody.....	3
2.	NÁSTIN DĚJIN MĚSTA HAVLÍČKOVA BRODU A JEHO PAMÁTEK (Kompilace na základě vybraných titulů odborné literatury)	6
3.	PAMÁTKY HAVLÍČKOVA BRODU A JEJICH SOUČASNÉ VYUŽITÍ	11
3.1	Kostel sv. Vojtěcha a Starý hřbitov.....	11
3.2	Nová radnice	13
3.3	Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie	13
3.4	Kostel sv. Kateřiny	15
3.5	Koudelova kašna	17
3.6	Stará radnice	18
3.7	Štáflova chalupa	20
3.8	Havlíčkův dům	21
3.9	Augustiniánský klášter s kostelem sv. Rodiny a kaplí Božího hrobu	22
3.10	Mariánský sloup	23
3.11	Kostel Nejsvětější Trojice	24
3.12	Židovský hřbitov	25
4.	PAMÁTKY OPTIKOU MUZEA ODBORU ROZVOJE MĚSTA, TURISTICKÉHO INFORMAČNÍHO CENTRA A MUZEA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD	27
4.1	Odbor rozvoje města.....	27
4.2	Turistické informační centrum	34
4.3	Muzeum Vysočiny	37
5.	SHRNUTÍ	45
5.1	Odbor rozvoje města.....	45
5.2	Turistické informační centrum Havlíčkův Brod	45
5.3	Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod	45
6.	ZÁVĚR	47
7.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	49
8.	PŘÍLOHY.....	54

1. CÍL PRÁCE, PROSTŘEDÍ VÝZKUMU A TEORETICKO-METODOLOGICKÉ ZAKOTVENÍ

Za výzkumný problém bakalářské práce bylo zvoleno téma týkající se památek Havlíčkova Brodu optikou vybraných institucí, konkrétně Městského úřadu, Muzea Vysočiny, Turistického informačního centra, a také místního tisku. Práce se bude věnovat tomu, co pro vybrané organizace památky znamenají, jakým způsobem o ně pečují a jakým způsobem je propagují. Propagace památek a jejich péče je v Havlíčkově Brodě momentálně poměrně aktuální, jelikož v roce 2020 město vyhrálo titul „Historické město roku“. Jedná o cenu „za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ)“. ¹

1.1 Cíl práce

Výzkumný projekt čerpal data z Městského úřadu v Havlíčkově Brodě, Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě a Turistického informačního centra Havlíčkův Brod. Cílem práce bude vyzkoumat, jak tyto instituce vnímají památky a jejich význam pro město a jeho rozvoj a jak tyto památky propagují.

1.2 Prostředí výzkumu

Havlíčkův Brod

Okresní město Havlíčkův Brod se nachází v kraji Vysočina v nadmořské výšce 422 m.n.m. Město má rozlohu 6494 ha a protéká jím řeka Sázava.² Nejbližší velké město je krajské město Jihlava. První zmínky o Brodu pochází z listiny ze dne 20. října 1256.³

V prosinci roku 2021 žilo v Havlíčkově Brodě, podle Českého statistického úřadu, 22 879 obyvatel.⁴ V celém okrese Havlíčkův Brod hraje významnou roli zemědělství a průmysl.

---

¹ Soutěž Historické město roku. In: *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2022-10-06]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/cs/soutez-historicke-mesto-roku/>.

² *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/>

³ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 7.

⁴ Havlíčkův Brod (okres Havlíčkův Brod): Vybrané údaje za obec. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-06-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__568414

Nejvýznamnější je zde výroba textilní a oděvní či výroba skla a strojírenství. Na zaměstnanosti se však podílí také terciální sektor a stavebnictví.⁵

Z bohaté historie města se dochovalo mnoho památek. Historické jádro Havlíčkova Brodu bylo roku 1990 uznáno jako chráněná památková zóna, která zahrnuje zejména náměstí, obklopené kolem dokola štítovými domy.⁶ Ve městě se nachází mnoho významných památek, mezi které patří například kostel sv. Vojtěcha a Starý hřbitov (12. století), Nová radnice (14. století), Děkaný kostel Nanebevzetí Panny Marie (2. polovina 13. století), kostel sv. Kateřiny (1319), kašna se sochou Tritona (60. léta 14. století), Stará radnice (konec 15. století), Štáflova chalupa (polovina 16. století), Havlíčkův dům (2. polovina 16. století), Augustiniánský klášter s kostelem sv. Rodiny a kaplí Božího hrobu (1705), Mariánský morový sloup (1702-1717), kostel Nejsvětější Trojice (1719-1720), Židovský hřbitov.

1.3 Teoreticko-metodologické zakotvení

Klíčovým pojmem bakalářské práce je pojem památka. Zde bude tento pojem stručně představen.

Památka

Jedná se o „*předmět hmotného kulturního dědictví, součást památkového fondu, který je v širším společenském měřítku nositelem památkové hodnoty.*“⁷

Je však třeba rozlišovat mezi pojmy památka a kulturní památka. „*Za kulturní památky mohou být Ministerstvem kultury prohlášeny nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory,*

- 1. které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické;*

---

⁵ Charakteristika okresu Havlíčkův Brod. In: Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_okresu_havlickuv_brod

⁶ Historické centrum. In: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/historicke-centrum/>

⁷ HORÁK, Petr a Vratislav NEJEDLÝ, 2013. *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. Pardubice: Univerzita Pardubice. S. 11.

2. které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.“⁸

Památkový fond obsahuje hlavně památky movité, což jsou například památky sochařství, malířství atd. a nemovité památky, což jsou různé stavby, například hrady, zámky, kláštery, kostely, vesnické domy, zahrady, či parky atd. Dále památkový fond obsahuje movité a nemovité věci, které připomínají historické události, či osobnosti. Obsahuje také památkově chráněná území.⁹

1.4 Metody

Pro výzkum k bakalářské práci byly uplatněny čtyři výzkumné metody (polostrukturované rozhovory, nezúčastněné pozorování, analýza dat a komparace).

Polostrukturované rozhovory

Jednou z metod sběru dat jsou polostrukturované rozhovory, které byly provedeny se zástupci jednotlivých organizací relevantních pro tento výzkumný projekt. První rozhovor byl proveden se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě 19. 12. 2022 prostřednictvím emailové komunikace. Druhý rozhovor s referentkou odboru vnějších a vnitřních vztahů byl proveden v Havlíčkově Brodě 14.3. 2023. Poslední rozhovor s referentkou odboru rozvoje města byl proveden v Havlíčkově Brodě 30. 3. 2023. Profily aktérů rozhovorů jsou k nahlédnutí v Přílohách (viz Příloha 1). Všichni aktéři byli nejprve osloveni prostřednictvím emailu. Otázky byly poskytnuty několik dní dopředu před uskutečněním rozhovoru. Ve dvou případech byl rozhovor proveden osobně, v jednom elektronicky, a to z důvodu pracovní vytíženosti. Aktérům výzkumného projektu byly položeny otázky v rámci baterií následujících otázek:

1. Aktérův vztah k dané instituci
2. Působení instituce ve městě
3. Prezentace památek prostřednictvím instituce
4. Aktérovo vnímání památek Havlíčkova Brodu

Délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí 15-30 minut. Rozhovory byly nahrány a přepsány. Přepisy, které byly upraveny pro tuto bakalářskou práci, společně s odpověďmi

---

⁸ Kulturní památky. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/kulturni-pamatky-260.html>

⁹ Tamtéž.

obdrženými od zástupkyně ředitele, historičky a kurátorky Muzea Vysočiny jsou přiloženy v Přílohách (viz Přílohy 3-5).

Nezúčastněné pozorování

Další metodou sběru dat využitou ve výzkumu je nezúčastněné pozorování. V první řadě byl zmapován fyzický stav památek Havlíčkova Brodu, mezi které se řadí kostel sv. Vojtěcha a Starý hřbitov, Nová radnice, Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Kateřiny, kašna se sochou Tritona, Stará radnice, Štáflova chalupa, Havlíčkův dům, Augustiniánský klášter s kostelem sv. Rodiny a kaplí Božího hrobu, Mariánský morový sloup, kostel Nejsvětější Trojice, Židovský hřbitov. Většina zmíněných památek byla navštívena během Dnů evropského dědictví v Havlíčkově Brodě v sobotu 17. září 2022 od 9:00 do 16:00 hodin. během tohoto dne jsou přístupné i běžně nepřístupné památky. Dále byla navštívena stálá expozice týkající se života a díla Karla Havlíčka Borovského v Muzeu Vysočiny Havlíčkův Brod a prostory Turistického informačního centra v Havlíčkově Brodě, které se nachází v přízemí Nové radnice. Výčet památek, jejich současné využití a návštěvy Muzea Vysočiny a Turistického informačního centra jsou popsány v kapitolách 3 a 4.

Analýza dokumentů

Data pro výzkumnou část práce byla získána prostřednictvím vyhledávání informací památek v Havlíčkově Brodě.¹⁰ Data byla vyhledávána především v Havlíčkobrodských listech dříve nazývaných Včela a v Havlíčkobrodském zpravodaji. Získané informace byly analyzovány a použity v této práci. Dále byl využit propagační materiál získaný z Muzea Vysočiny a Turistického informačního centra. Nakonec bylo nahlédnuto do zápisů ze schůzí zastupitelstva města a rady města.

Havlíčkobrodské listy

Pravidelně každý měsíc vychází v Havlíčkově Brodě měsíčník Havlíčkobrodské listy. Jedná se o noviny radnice, které vychází každý měsíc od roku 2007. Původně nesly Havlíčkobrodské listy jméno Včela a pod tímto názvem vycházely až do roku 2004. Noviny se vydávají v počtu výtisků 11 300 kusů za měsíc, s tím, že každé nové číslo vyhází v první pracovní den měsíce.¹¹

---

¹⁰ Informace byly vyhledávány ve Státním okresním archivu sídlícím v Kyjevské ulici v Havlíčkově Brodě.

¹¹ Havlíčkobrodské listy. In: *Městský úřad Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2022-06-20]. Dostupné z: <https://m.muhb.cz/havlickobrodске-listy/ds-27608/tzv=1&pocet=25&stranka=9>.

Úvodní strana periodika poukazuje na články, které by čtenář neměl přehlédnout. Na další straně je každý měsíc nějaká zajímavost, většinou historická z města Havlíčkův Brod. Dále zde najdeme aktuality a následují aktivity, kde se čtenář dozví, co vše se ve městě událo za poslední měsíc. Často jsou tu informace o probíhajících rekonstrukcích a různých kulturních událostech. V novinách se také nachází rubrika sportu. Každá měsíc je v Havlíčkobrodských listech uvedena osobnost měsíce. Dále se zde objevuje kulturní program na nadcházející měsíc, včetně programu kina Ostrov. Nechybí ani výčet služeb, které můžeme ve městě najít. Na konci se nachází křížovka a prostor pro reklamy.

Pro zjištění, jak velký prostor zabírá v měsíčníkům propagace památek Havlíčkova Brodu byla provedena analýza dostupných vydání Havlíčkobrodských listů a Včely, konkrétně od roku 2004 do dubna roku 2023. Mezi nejčastější témata, která byla v rámci analýzy lokalizována, patřily především informace o rekonstrukcích památek Havlíčkova Brodu. Dále zde byly zmíněny kulturní akce, které se konaly ve vybraných památkách.

Komparace

Poslední metodou, která byla využita k napsání této bakalářské práce je metoda komparace. U vybraných institucí byly porovnávány jejich činnosti a aktivity týkající se památek Havlíčkova Brodu. Jak vybrané instituce přistupují k památkám a jakým způsobem navrhuji péči a propagaci památky.

2. NÁSTIN DĚJIN MĚSTA HAVLÍČKOVA BRODU A JEHO PAMÁTEK (Kompilace na základě vybraných titulů odborné literatury)

Brod byla původně kupecká osada, která vznikla v bažinách v místě, kde Sázavu překračovala Haberská stezka, významná středověká komunikace. Ve 13. století nastal velký rozvoj Posázaví, byla zde objevena ložiska stříbrné rudy. První zmínky o Brodu pochází z listiny ze dne 20. října 1256.¹² V této době patřil Brod rodu pánů z Lichtenburka. Smil z Lichtenburka, jeden z nejvýznamnějších příslušníků této rodiny, položil základy města na pomezí Čech a Moravy.¹³

V této době byl Smilův Brod jakousi protiváhou královského města Jihlavy.¹⁴ Právě díky Smilovi měl Brod ve 13. století „*důležitý monopol cizozemského zboží pro oblast dnešní Českomoravské vysočiny, neboť zde byl umístěn povinný sklad suken, olova, slanečků a jiného kupeckého zboží.*“¹⁵ Smil se však dostal do sporu s králem Přemyslem Otakarem II., který mu roku 1269 upřel nárok na město a doly, a navíc zakázal i sklady suken a dalšího zboží. Toto právo poté udělil Jihlavě.¹⁶

Roku 1319 se objevily zmínky o Kostelu sv. Kateřiny.¹⁷ Ve 14. století významně poklesl význam města. Doba úpadku byla dovršena požárem v roce 1340, který zničil téměř celé město.¹⁸

V roce 1350 byl vystavěn děkanský kostel řádem německých rytířů.¹⁹

Na počátku 15. století žilo ve městě převážně německé obyvatelstvo, velkou převahu zde měly bohaté německé rodiny. Právě proto nacházelo Husitské hnutí své stoupence spíše v nižší šlechtě a zemanech. 6. ledna 1422 se objevila husitská vojska u Kutné Hory, kde se se svou armádou nacházel král Zikmund. Ten se dal na ústup až k Německému Brodu, který

---

¹² NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 7.

¹³ SOCHR, Jiří, 1971. *Havlíčkův Brod a staletí*. Havlíčkův Brod. S. 12.

¹⁴ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

¹⁵ SOCHR, Jiří, 1971. *Havlíčkův Brod a staletí*. Havlíčkův Brod. S. 17.

¹⁶ OLŠA, Josef Florian, 1935. *Z dějin a památností Německého Brodu*. Německý Brod: Novina. S. 11-12.

¹⁷ Tamtéž. S. 13.

¹⁸ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 8.

¹⁹ OLŠA, Josef Florian, 1935. *Z dějin a památností Německého Brodu*. Německý Brod: Novina. S. 15.

otevřel královskému vojsku své brány. Husité město obklíčili. 10. ledna 1422 probíhalo vyjednávání o kapitulaci, ale během něho se část husitů dostala do města. Brod byl vypálen a pobořen a po několik let zůstal neosídlen.²⁰

Dalším majitelem města se v roce 1452 stal Mikuláš Trčka z Lípy.²¹ Do města se stěhovalo české venkovské obyvatelstvo.²²

Obnova města trvala velmi dlouho. V roce 1453 zakoupil Mikuláš Trčka z Lípy pro novou věž děkanského kostela velký zvon. Zvon Vilém, byl vyroben kolem roku 1330 a patří mezi nejstarší zvony v Čechách.²³

Brod byl už téměř od svého založení v neustálém konfliktu s Jihlavou. V této době byl Brod městem převážně českým. Podle pověsti mělo jihlavské vojsko v roce 1472 přepadnout Německý Brod, díky zrádci Hnátovi, který jim dal znamení k útoku. Brod se ubránil a Hnát byl za svou zradu ukamenován a svržen do příkopu. Dnes o této údajné události svědčí Hnátova kostra na Staré radnici a také pamětní kámen v zábradlí mostu přes řeku Sázavu.²⁴

Roku 1560 prodali Trčkové z Lípy město hraběti Thurnovi.²⁵ Jeho zásluhou se brodští mohli svobodně vdávat a ženit, přijímat nové usedlíky, stěhovat se atd. V roce 1566 bylo uděleno městu privilegium užívat vlastní městský znak.²⁶

Z roku 1595 pochází první zmínka o kostelu sv. Vojtěcha.²⁷

V roce 1600 se město vrátilo do rukou Trčků z Lípy. Roku 1624 vypukl na Vysočině mor, v Německém Brodě údajně zahynulo 900 lidí. Další pohroma město postihla roku 1626, kdy v Horní ulici vypukl požár, který město velmi poničil. Po smrti Jana Rudolfa Trčky z Lípy a jeho manželky Marie Magdaleny jejich majetek připadl královské komoře. Novým majitelem Německého Brodu se stal generál Filip Fridrich Breuner ze Stübingu. V roce 1636

---

²⁰ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 8.

²¹ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

²² NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod s. 8.

²³ SOCHR, Jiří, 1971. *Havlíčkův Brod a staletí*. Havlíčkův Brod. S. 44-45.

²⁴ Tamtéž s. 46-48.

²⁵ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

²⁶ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. s. 9.

²⁷ OLŠA, Josef Florian, 1935. *Z dějin a památností Německého Brodu*. Německý Brod: Novina. S. 27.

byla městu potvrzena stará privilegia a o rok později byl Německý Brod císařem Ferdinandem III. prohlášen za královské město.²⁸

13. listopadu 1639 byl Brod vydrancován Švédy, kteří se později zmocnili také Světlé nad Sázavou, Polné, Lipnice nad Sázavou, Ledče nad Sázavou a Chotěboře. Po odchodu švédských vojsk zůstalo město Brod pobořené.²⁹

Až Vestfálský mír z roku 1648 přinesl úlevu od války, avšak v roce 1649 zasáhla Brod epidemie moru, které padlo za obět' asi 1400 obyvatel. Roku 1662 vypukl největší požár v dějinách města. Shořel například kostel sv. Kateřiny se špitálem, celá Dolní ulice a část náměstí. O čtrnáct let později vypukl další požár. Další pohroma následovala v roce 1691, kdy shořela celá Dolní ulice. Navíc v roce 1680 postihla město další epidemie moru.³⁰

Důležitá událost ovlivňující kulturní rozvoj města přišla v roce 1735, kdy byla založena německobrodská latinská škola. Kateřina Barbora Kobzinová ve své poslední vůli věnovala městu 8600 zlatých rýnských, právě na založení školy. Na tomto gymnáziu studovalo mnoho významných osobností, například. Josef Dobrovský, Karel Havlíček Borovský či Bedřich Smetana.³¹

Roku 1833 se do Německého Brodu přistěhoval bývalý kupec z Borové Matěj Havlíček se svou manželkou Josefínou. Zakoupili Rolandovský dům stojící na náměstí. Později si také otevřel kupecký krám. Jeho syn Karel Havlíček Borovský navštěvoval od 1. října 1832 gymnázium.³²

Během průmyslové revoluce město vzkvétalo. V roce 1862 byla založena městská spořitelna, což podpořilo podnikání a obchod. Byla také založena železnice, její výstavba začala 26. ledna 1869 a provoz na trati Německý Brod – Golčův Jeníkov byl zahájen 9. prosince 1870. 1. září 1897 byla slavnostně otevřena okresní nemocnice.³³ Koncem 19.

---

²⁸ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 10.

²⁹ SOCHR, Jiří, 1971. *Havlíčkův Brod a staletí*. Havlíčkův Brod. S. 107-113.

³⁰ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 10-11.

³¹ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

³² Tamtéž. S. 12.

³³ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 13-14.

století byla v Dolní ulici zřízena židovská modlitebna, od roku 1945 byla však využívána českobratrskou církví evangelickou.³⁴

Tento rozvoj však zastavila 1. světová válka. Po odchodu mužů do války se snížil či úplně zastavila výroba a spousta rodin upadala do chudoby. Navíc v roce 1918 vypukla epidemie španělské chřipky.³⁵

Po válce dostihla Německý Brod krize. Byly zastaveny, či omezeny textilní závody a docházelo zde k demonstracím a stávkám. Během let 1920-1921 byla zhotovena elektrárna. V roce 1924 byl také slavnostně odhalen pomník Karla Havlíčka Borovského, jelikož se město začalo hlásit k jeho odkazu.³⁶

Následoval další rozvoj města, který však přerušila 2. světová válka. Německé jednotky se v Brodě objevily 15. března 1939. Byl zde zřízen německý soud a gestapo. Německobrodští Židé byli v roce 1942 deportováni do Terezína.³⁷

Roku 1943 byl na místo starosty Německého Brodu dosazen Hermann Münzberger. Úřední řeč se stala němčina.³⁸

Dne 9. května 1945 do města vstoupila Rudá armáda, po krátkém boji, při němž přišlo o život několik desítek německých vojáků a čtyři vojáci Rudé armády, se německá armáda vzdala. Německý Brod přijal nové jméno Havlíčkův Brod.³⁹

Po válce se roku 1948 chopila moci KSČ. V roce 1956 byl znovu otevřen Památník Karla Havlíčka Borovského. Roku 1965 byla také zřízena galerie v Malinově domě. Během let 1954-1957 byl postaven zimní stadion. Po něm následovala stavba sportovní haly a koupaliště. Vznikala také nová sídliště, například Vítězný únor a Žižkov.⁴⁰

---

³⁴ FIEDLER, Jiří, 1992. *Židovské památky v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer. S. 66.

³⁵ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

³⁶ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

³⁷ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 14-16.

³⁸ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

³⁹ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 14-16.

⁴⁰ *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

23. srpna 1968 se ve městě objevila vojska Varšavské smlouvy, koncem října byla stažena.⁴¹

V květnu roku 1976 bylo k Havlíčkově Brodu přičleněno 9 obcí z okolí s 27 osadami.⁴²

Během 60.-80. let 20. století byla postavena sídliště na Pražské, na Smetanově náměstí a na Žižkově. Vzniklo několik průmyslových závodů, staveb občanského a technického vybavení a také skončila přestavba železniční stanice.⁴³

V roce 1990 bylo přejmenováno několik náměstí a ulic. Náměstí ČSLA se přejmenovalo na náměstí Havlíčkovo, sídliště Vítězného února bylo přejmenováno na sídliště Pražská. První novodobým starostou Havlíčkova Brodu se stal Ing. Tomáš Holenda.⁴⁴

Roku 1996 byl městu slavnostně předán dekret se schválením znaku a vlajky na Pražském hradě.⁴⁵

Od roku 2010 byl starostou města Mgr. Jan Tecl, MBA.⁴⁶ Od roku 2022 je starostou města Zbyněk Stejskal.

---

⁴¹ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 17.

⁴² *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.

⁴³ Havlíčkův Brod. In: *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/dr-cs/69-havlickuv-brod.html>

⁴⁴ KRUNTORÁD, Jaroslav, 2001. *Brodský kaleidoskop*. Havlíčkův Brod: Město Havlíčkův Brod ; ; Tiskárny Havlíčkův Brod. S. 40.

⁴⁵ Tamtéž. S. 42.

⁴⁶ Starostové. In: *MIC Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <http://m.mic.muhb.cz/starostove/d-266770>

3. PAMÁTKY HAVLÍČKOVA BRODU A JEJICH SOUČASNÉ VYUŽITÍ

V Havlíčkově Brodě najdeme převážně památky stavební, například domy na Havlíčkově náměstí, ale také památky sakrální. Většina památek je soustředěna v centru města, tedy kolem Havlíčkova náměstí. Všechny uvedené památky byly prohlášeny kulturními památkami, kromě obou židovských hřbitovů.

Památky v této kapitole jsou seřazeny od nejstarší k nejmladší.

3.1 Kostel sv. Vojtěcha a Starý hřbitov

Kostel sv. Vojtěcha je umístěn v blízkosti řeky Sázavy. Nacházela se zde slovanská osada asi ze 12. století.⁴⁷

Původní gotická budova kostela svatého Vojtěcha pochází ze 13. století.⁴⁸ Toto tvrzení dokazuje nález kamenné náhrobní desky z roku 2000. Ta byla datována do 2. poloviny 13. století.⁴⁹ Původní stavba bohužel nejspíš nepřežila husitské války a byla vystavena znovu. Kolem roku 1594 byl kostel upraven do dnešní podoby. K jeho založení se váže pověst: *„Kostel sv. Vojtěcha byl prý založen na místě, kde se zastavil při své cestě z Čech svatý Vojtěch, aby si odpočinul. Při jeho modlitbě prý zde vytryskl ze země občerstvující pramen, jehož voda se stala zázračnou.“*⁵⁰

Z roku 1595 pochází první písemné zmínky o kostelu, kdy hrabě Martin z Thurnu povolil zřídit branku v hradbách.⁵¹

Z druhé poloviny 16. století se dochovala vzácná gotická archa. Uprostřed se nachází malba Nejsvětější Trojice, na vnitřní straně se nalézají malby sv. Vojtěcha a sv. Jiří, na zevní

---

⁴⁷ Sv. Vojtěch a Starý hřbitov. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/sv-vojtech-a-stary-hrbitov/os-15797/p1=58851>

⁴⁸ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 119.

⁴⁹ Kostel svatého Vojtěcha: Z historie kostela svatého Vojtěcha. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svateho-vojtecha#site-navigation>.

⁵⁰ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 119.

⁵¹ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 91.

straně křídel pak sv. Petra a sv. Jana Evangelisty. Tato archa z původního vybavení kostela sv. Vojtěcha se v současné době nachází ve sbírkách Muzea Vysočiny.⁵²

Hlavní oltář byl původně malován na zdi, dokazuje to z části zachovaná freska, na které je vyobrazen sv. Vojtěch. Na oltáři po pravé straně se nachází obraz sv. Václava mezi anděly, zhruba z roku 1700. Na levém oltáři je ztemnělý obraz Ukřižování, z roku 1740, ale podle jiného údaje až z roku 1879. V předsíni na severní straně se nachází velký krucifix.⁵³

Roku 1889 sem byly zakoupeny varhany Steinmayer a Comp. Z Bavorska.⁵⁴

V roce 1995 zde byly objeveny fresky, jejichž opravu měl na starost restaurátor František Sedlák.⁵⁵

V okolí kostela jsou rozmístěny hroby a pomníky celé řady osobností, například spisovatelky Anny Jahodové-Kasalové (1848-1917), Otakara Štáfla (1884-1945), ale také hroby rodičů Karla Havlíčka Borovského (1821-1856) a jeho dcery Zdenky. (1848-1872).⁵⁶

Starý hřbitov je veřejně přístupný.⁵⁷ V kostele se každé úterý konají bohoslužby od 18:00 a to v období od 23.4 do dušiček.⁵⁸ V roce 2022 byl kostel přihlášen do akce Noc kostelů, během níž zde proběhla výstava skautů, procházka po hřbitově a koncert flétnistů.⁵⁹ Kromě toho je kostel veřejně přístupný během Dnů evropského dědictví, v rámci, něhož probíhají v kostele koncerty.

---

⁵² Kostel svatého Vojtěcha: Z historie kostela svatého Vojtěcha. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svateho-vojtecha#site-navigation>

⁵³ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 120.

⁵⁴ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 91.

⁵⁵ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 120.

⁵⁶Tamtéž. s.120-121.

⁵⁷ Kostel sv. Vojtěcha a Starý hřbitov. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atrativni-mista/kostel-sv.-vojtecha-a-stary-hrbitov.html>

⁵⁸ PRAVIDELNÉ BOHOSLUŽBY. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/>

⁵⁹ Havlíčkův Brod, kostel sv. Vojtěcha: Program Noci kostelů 10. června 2022. In: *NOC KOSTELŮ ARCHIV* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://archiv.nockostelu.cz/kostel/1388/>

3.2 Nová radnice

Tzv. Stará rychta, nyní Nová radnice byla postavena počátkem 14. století. Budova měla být sídlo představitelů města a soudce. V 15. století byla však vystavěna radnice, a proto se z této budovy stal hostinec s názvem Stará rychta, později U Zlatého jelena. Roku 1732 zakoupilo dům město a od roku 1777 zde probíhaly stavební úpravy.⁶⁰ Následně zde sídlila vojenská posádka. Roku 1891 byla budova přestavěna v novobarokním stylu a stala se z ní radnice.⁶¹

V současnosti sídlí v budově městský úřad, starosta Havlíčkova Brodu, ale také Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

3.3 Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie

Kostel tvořící dominantu města stojí na severovýchodě od Havlíčkova náměstí.⁶²

Jde o původně gotickou stavbu, vybudovanou Řádem německých rytířů, zhruba ve 2. polovině 13. století. V této době šlo o kostel jednolodní, ale v roce 1380 byl rozšířen na dvoulodní.⁶³ Z tohoto období je „...vstupní portál, obvodové zdivo, čtvercová předsíň na severní straně, sklenutá jedním polem křížové žebrové klenby s žebry hrubého klínového profilu, a dolní část věže s mohutným sedlovým portálem na severní straně lodi.“⁶⁴ Věž má tři poschodí. V prvních dvou jsou gotická okna ze 13. století a ve třetím patře se nachází slepá gotická okna ze 14. století. V roce 1570 byla věž zvýšena o čtvrté patro.⁶⁵ Ve věži se nachází zvon Vilém, ten je považován za jeden z nejstarších v Čechách. Kdy přesně byl zvon

---

⁶⁰ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-254-2026-3. S. 26.

⁶¹ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 67-68.

⁶² Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/dekansky-kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-15791/p1=58851>

⁶³ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 84.

⁶⁴ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 96.

⁶⁵ Tamtéž. S. 96.

vyroben se však neví, mohlo to být už v roce 1300, 1330, anebo 1335. Ve věži se také nachází zvon Barbora, který pochází z roku 1400 a zvon Václav pocházející z roku 1542.⁶⁶

Roku 1422 kostel vypálili husité, ale po období husitských válek byl obnoven. Není přesně známo, kdy byl kostel znovu dostavěn, ale nejstarší známý záznam o obnově kostela pochází z roku 1570.⁶⁷ Mezi lety 1633 a 1637 byl kostel opět přestavěn jako jednolodní s kaplemi na jeho severní straně. Během let 1706-1709 byl kostel zbarokizován. „*Byla postavena kopule nad presbytářem, zřízena sakristie a dvě kaple v závěru presbytáře*“⁶⁸ Tyto úpravy má na svědomí Tomáš Schopper. V roce 1911 byla kopule snesena a byla postavena nová.⁶⁹

Hlavní oltář pochází z období baroka, z roku 1661. Uprostřed je obraz Nanebevzetí Panny Marie, po jeho stranách jsou sochy sv. Petra a sv. Pavla, v nástavci se nachází reliéf Korunování Panny Marie, po obou stranách jsou sochy sv. Václava a sv. Víta. Nejvýše jsou umístěny sochy sv. Šebestiána, archanděla Michaela a sv. Rocha. Nachází se zde také dva boční oltáře, oba jsou barokní a pochází z roku 1713.⁷⁰

V kaplích, které stojí po stranách hlavního oltáře, se nachází oltáře sv. Ondřeje a sv. Mikuláše. Velmi významný je obraz Panny Marie, který se nachází na oltáři sv. Ignáce. Zhotovil ho místní malíř Jan Birnbaum v roce 1641.⁷¹

Na věži kostela můžeme najít hodiny, které mají tři ciferníky. Byly sem umístěny v roce 1881. „*Raritou je staročeský ciferník dělený na 24 hodin, přenesený na kostelní věž z Dolní brány, zbourané v 19. století.*“⁷²

---

⁶⁶ Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/dekansky-kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-15791/p1=58851>

⁶⁷ Kostel Nanebevzetí Panny Marie: Z historie děkanského kostela. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-nanebevzeti-panny-marie>.

⁶⁸ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 84.

⁶⁹ Tamtéž. S. 84.

⁷⁰ Tamtéž. S. 84.

⁷¹ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 97.

⁷² Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/dekansky-kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-15791/p1=58851>

Před kostelem se nachází socha sv. Madony z 18. století, která stojí na toskánském sloupu. Kolem kostela se také až do roku 1783 rozkládal hřbitov.

8. září 1860 došlo k zajímavé události při mši svaté. Ze severovýchodní strany udeřil do kopule blesk, ve chvíli, kdy kněz podával svátost oltářní.⁷³

Od roku 1958 je kostel chráněn jako kulturní památka.⁷⁴

V kostele probíhají bohoslužby v pondělí-pátek od 18:00 večer. S výjimkou středy, kdy bohoslužba začíná v 8:00. V sobotu a v neděli probíhají bohoslužby dvakrát denně, a to od 8:00 a od 18:00 v sobotu a od 9:00 a od 18:00 v neděli.⁷⁵ Vyhlídková věž je přístupná během letních měsíců (červen a srpen), a to každý den ve 14:30 a v 15:15. Jsou však možné i prohlídky v jiných termínech po domluvě na telefonním čísle, které je dostupné na stránkách Turistického informačního centra Havlíčkův Brod.⁷⁶ V roce 2022 byl kostel Nanebevzetí Panny Marie součástí akce Noci kostelů, v jejímž rámci zde probíhaly koncerty a různé besedy.⁷⁷ Kostel je také přístupný během Dnů evropského dědictví.

3.4 Kostel sv. Kateřiny

První zmínky o původně hornickém, později špitálním kostelu sv. Kateřiny najdeme kolem roku 1319.⁷⁸ V listině z roku 1397 je také písemně potvrzeno, že u kostela stál špitál.⁷⁹

---

⁷³ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 98-99.

⁷⁴ Kostel Nanebevzetí Panny Marie: Z historie děkanského kostela. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-nanebevzeti-panny-marie>.

⁷⁵ PRAVIDELNÉ BOHOSLUŽBY. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/>

⁷⁶ Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atraktivni-mista/dekansky-kostel-nanebevzeti-panny-marie.html>

⁷⁷ Havlíčkův Brod, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Program Noci kostelů 10. června 2022. In: *NOC KOSTELŮ ARCHIV* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://archiv.nockostelu.cz/kostel/760/>

⁷⁸ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 110.

⁷⁹ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 90.

Kostel sv. Kateřiny byl, stejně jako ostatní kostely v Brodě, zničen husitskými vojsky v roce 1422. Díky četným darům byl však kostel i špitál obnoven a v dalších letech se jeho majetek rozrostl o pozemky.⁸⁰

Jelikož kostel stojí v blízkosti řeky Sázavy, nevyhnuly se mu povodně. Roku 1635 povodeň rozlámala dřevěný most u kostela. O rok později vypukl ve špitále požár, který zničil celý kostel i špitál. Zásadou dobrodinců byl kostel v roce 1642 znovu vystavěn.⁸¹ V roce 1714 odnesla povodeň roubenou zvonici, která nebyla nikdy obnovena, kostel byl zatopený a voda zničila nově vystavěný špitál.⁸² V letech 1727-1728 byl kostel znovu obnoven.⁸³

Další oprava přišla v roce 1890, kdy byla západní část kostela zbourána a průčelí bylo přestavěno do novorománského slohu. Špitál byl v roce 1912 zbořen a na jeho místě byl vybudován park, kde byl 1. října 1933 odhalen pomník Tomáše G. Masaryka, jehož autorem byl Jan Štursa.⁸⁴ Socha byla ale v roce 1940 odstraněna na příkaz německé okupační správy. Byla odvezena do Prahy, kde ji zachránili pražští národně uvědomělí Češi.⁸⁵

Hlavní barokní portálový oltář pochází přibližně z roku 1662. Je na něm obraz sv. Kateřiny z poloviny 18. století. Po stranách jsou sochy sv. Rocha a Šebestiána. Oltář po pravé straně nese sochu sv. Prokopa z roku 1740, která sem byla v roce 1863 přenesena z děkanského kostela. Oltář po levé straně pochází z 18. století a zdobí ho obraz archanděla Michaela v boji s ďáblem.⁸⁶

V současné době je kostel sv. Kateřiny veřejnosti nepřístupný, protože prochází rekonstrukcí.

---

⁸⁰ Kostel svaté Kateřiny: Z historie kostela svaté Kateřiny. In: *Farnost Havlíčkova Brodu* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svate-kateriny>

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Sv. Kateřina a špitál. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/sv-katerina-a-spital/os-15795/p1=58851>

⁸³ Kostel svaté Kateřiny: Z historie kostela svaté Kateřiny. In: *Farnost Havlíčkova Brodu* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svate-kateriny>

⁸⁴ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 90.

⁸⁵ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 111.

⁸⁶ Tamtéž. S. 111.

3.5 Koudelova kašna

Uprostřed Havlíčkova náměstí stojí kašna, kterou nechal, podle pověsti, vystavět pekař Koudela za šizení pečiva.⁸⁷ Spočívá na podnoži tvořené několika stupni.⁸⁸

Ve středu kašny stojí Triton, syn boha moří Poseidona, který na hlavě nese kamennou mísu s delfínem.⁸⁹

Tato kašna sloužila jako ochrana města před požáry. Původní kašna, tehdy ještě bez sochy, vznikla zřejmě v 60. letech 14. století. „Svědčí o tom listina z 26. června 1362, kterou Čeněk z Lipé, nejvyšší maršálek a komorník Českého království, povolil brodskému rychtáři Michalovi svádět vodu z pramenů a písčín do města rourami a strouhami do kašny uprostřed náměstí a do pivovarů.“⁹⁰

Nová kašna vznikla, podle Ivo Kořána, na konci 18. století. Jejím autorem má být údajně J.V. Prchal, a to vzhledem ke shodě stylu kašny s kašnou Jihlavskou, která skutečně patří mezi díla tohoto umělce.⁹¹

Jméno kašny si můžeme spojit s následující pověstí. Za dávných dob vydal magistrát v Německém Brodě výnos, který přísně zakazoval péct pečivo pod mírami, které byly stanovené. Pekaře, který by tento výnos porušil, čekal trest ponoření do řeky Sázavy v proutěném koši. Několikrát už byl takhle vykoupán pekař Koudela, avšak bez velkého účinku. Jednoho dne se však jeho pečivo dostalo až k samotnému primátorovi, který si Koudelu předvolal na magistrát. Koudela byl odsouzen k trestu smrti utopením. Ačkoliv prosil o milost a sliboval nápravu, nebylo mu to nic platné. Na pomoc mu musela přispěchat i jeho manželka. Koudela nakonec slíbil, že na své vlastní náklady nechá vystavět na náměstí kašnu a magistrát tedy rozsudek zrušil. „Tak byla za peníze z nepoctivých rohlíků a

---

⁸⁷ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 60.

⁸⁸ Kašna se sochou Tritona. In: *Památkový katalog* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kasna-se-sochou-tritona-679458>

⁸⁹ Koudelova kašna. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/koudelova-kasna/ms-57147/p1=57147>

⁹⁰ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 63.

⁹¹ *Havlíčkobrodsko: Vlastivědný sborník*, 2011. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-87302-08-8. S. 12.

dalamánků postavena pro výstrahu dalším pekařům kašna. Zdobí ji Neptunova socha, kterou lidé stále nazývají Koudelou.“⁹²

V 18. století skutečně v Německém Brodě žila rodina Koudelů, ale žádný člen této rodiny není spojován s pekařstvím.⁹³

Kašna je dnes stále funkční. Lidé do ní často hází drobné peníze pro štěstí. Kašna také louží jako místo setkávání.

3.6 Stará radnice

Na jižní straně Havlíčkova náměstí stojí Stará radnice, která tvoří dominantu náměstí.⁹⁴ Jedná se o původně gotickou budovu přestavěnou do renesančního slohu. Po požáru v roce 1662 byla znovu obnovena a rozšířena o dům Kerských. Stavba byla ukončena v roce 1668.⁹⁵ Budova měla tři vchody, po krajích radnice jsou dva menší, které nesou barokní portály. Levý portál nese latinský text, císařský erb a datum 1662, ten pravý má text český, erb města pocházející z roku 1637 a letopočet 1668. Prostředním vchodem se dostaneme do přízemí, kde můžeme vidět renesanční klenby.⁹⁶

Kolem roku 1668 vzniklo renesanční průčelí radnice s atikou, která je zakončena nápodobou středověkého cimbuří, které je přerušeno štítem vybíhajícím ve vízku. Vízka též nese cimbuří, pod nímž se nachází tři oblouková okna. Pod okny se nachází hodinový orloj, pod kterým ve výklenku lze spatřit kostru Hnáta, tzv. „brodskou smrt“. Uprostřed atiky nalezneme nový městský znak.⁹⁷

Hnát je stále jednou z nejvýznamnější atrakcí Havlíčkova Brodu. Jde o imitaci lidské kostry. Hnát drží v pravé ruce kosu s latinským nápisem „*Qua hora nescis*“ (Kterou hodinu,

---

⁹² MACEK, Ladislav a Pavel ROUS, 2009. *Havlíčkův Brod v pověstech a historii*. 2. doplněné vydání. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod. S.129-130.

⁹³ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 63.

⁹⁴ Čp. 87 Stará radnice – Krajská knihovna. *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/cp-87-stara-radnice-krajska-knihovna/os-15558/p1=57151>

⁹⁵ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 58.

⁹⁶ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S.65.

⁹⁷ Tamtéž. S.65.

nevíš), v levé ruce třímá zvonek. V celou hodinu, při odbíjení hodin, zvoní zvonečkem a klape čelistí.⁹⁸ Původní kostra zřejmě shořela při jednom z četných požárů, proto vznikla její napodobenina z plastické hmoty, kterou vytvořil brodský řezbář Bedřich Štáfl.⁹⁹ Současná kostra byla na radnici vystavena po rekonstrukci po požáru v roce 1834.¹⁰⁰

O Hnátovi existuje pověst. Po roce 1422 a čtrnáctiletém vylidnění se do Německého Brodu začali stěhovat Čechové. Jihlavští a Moravané v tom ale viděli překážku pro své obchody, a proto se spojili s okolními městy a chtěli zaútočit na Brod. Pomocť jim měl měšťan Hnát, který jim dal znamení tím, že zazvonil na zvon na Dolní bráně. Německobrodští si mysleli, že ve městě hoří, ale žádný požár neviděli, proto běželi k hradbám, kde spatřili vojsko. Brodští se však útoku ubránili a jihlavské ozbrojence zahnali. Ženy pak zrádce Hnáta chytili, ukamenovaly a svrhly z hradební zdi do příkopu.¹⁰¹

Na místě Hnátovy smrti je do kamenného zábradlí vsazena pamětní deska. Hnátova zrada není historicky doložena, ale můžeme se domnívat, že datum 17. března 1472, kdy podle J.F. Beckovského došlo k pokusu o dobytí Německého Brodu, se váže k válkám, které v letech 1467-1478 postihly České království.¹⁰²

V červnu roku 2018 byla rekonstruované radnici udělena cena Stavba roku Kraje Vysočina, a to za respektování historických hodnot a zvládnutí řemeslného zpracování stavby. Radnici byla udělena i Cena veřejnosti. Rekonstrukce Staré radnice byla nominována na Cenu NPÚ Patrimonium pro futuro.¹⁰³

V přízemí Staré radnice se nacházela krajská knihovna, která však byla v roce 2020 přestěhována do nových prostor.¹⁰⁴ V prvním poschodí nalezneme reprezentační sál, kde se

---

⁹⁸ *Havlíčkobrodsko: Vlastivědní sborník, svazek č.20*, 2006. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravský zemský archiv Brno - státní okresní archiv Havlíčkův Brod. S. 44-45.

⁹⁹ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S. 65.

¹⁰⁰ Tamtéž. S. 67.

¹⁰¹ MACEK, Ladislav a Pavel ROUS, 2009. *Havlíčkův Brod v pověstech a historii*. 2. doplněné vydání. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod. S.41-42.

¹⁰² DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S. 66.

¹⁰³ Čp. 87 Stará radnice – Krajská knihovna. *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/cp-87-stara-radnice-krajska-knihovna/os-15558/p1=57151>

¹⁰⁴ Stěhování knihovny – aktuální informace. In: *Krajská knihovna Vysočina* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://www.kkvysociny.cz/akce/aktualni-informace-planovane-otevreni-knihovny/>

konají různé kulturní a politické události.¹⁰⁵ V přízemí se nachází místnost, ve které je model města, který si návštěvníci mohou prohlédnout po domluvě na Turistickém informačním centru Havlíčkův Brod, či přes telefonní číslo, které je uvedeno na internetových stránkách centra. Model byl zhotoven na přání havlíčkobrodské radnice. „*Jeho tvůrci byli studenti a profesori Střední průmyslové školy stavební ak. Stanislava Bechyně. Model je vystaven od 20. 7. 2016.*“¹⁰⁶

Po opuštění Krajské knihovny se v horním patře konají koncerty, slavnostní akce, výstavy a přednášky.

3.7 Štáflova chalupa

Jedná se o původní středověkou stavbu. Během 2. světové války tu žil malíř Arnošt Štáfl. Až v roce 1992 byl od rodiny Štáflový objekt vykoupen.¹⁰⁷ „*O rok později stavebně historický průzkum potvrdil, že je zcela ojedinělou vzácnou památkou v českých zemích, tzv. středověkým typem dřevěného domu.*“¹⁰⁸

Nejstarší část tohoto jedinečně dochovaného domu pochází z poloviny 16. století. „*Díky odkryvu starobylých konstrukčních prvků v obytné místnosti, které ji řadí k typu středověké jizby, a zejména nálezu horního větracího okna, se objekt řadí ke třem doposud známým nejstarším vesnickým domům tohoto typu, z nichž dnes existují pouze dva (usedlost čp. 2 v Lučici na Klatovsku a čp. 171 v Čisté v okrese Svitavy).*“¹⁰⁹

V současnosti se zde nachází antikvariát a muzeum skautingu.

---

¹⁰⁵ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S. 65.

¹⁰⁶ Model města. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atraktivni-mista/model-mesta.html>

¹⁰⁷ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S. 90.

¹⁰⁸ Štáflova chalupa. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/staflova-chalupa/ms-57137/p1=57137>

¹⁰⁹ Štáflova chalupa. In: *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/staflova-chalupa-14045013>

3.8 Havlíčkův dům

Ve vrchní části náměstí se nachází dům č. 19. Jedná se o rohový dům, jehož součástí je kamenný arkýř a věžička. V současnosti se nazývá Havlíčkův dům.¹¹⁰

Byl postaven v renesančním slohu, příslušníky rodiny Hankovy v druhé polovině 16. století. Proto jeho první název byl Hankovský dům. Od roku 1581 byl jeho vlastníkem Jiří Pražan. Od roku 1626 zde žil Tobiáš Roland, podle něho se dům jmenoval Rolandovský.¹¹¹ Několik dalších let se zde vystřídalo mnoho majitelů, až dům v roce 1832 koupil Matěj Havlíček, kupec z Borové, který v domě začal provozovat obchod se smíšeným zbožím. V říjnu 1851 se sem nastěhoval i jeho syn Karel Havlíček.¹¹²

Po smrti Matěje Havlíčka vedla kupecký krámk jeho žena Josefa a později i Karlův mladší bratr František.¹¹³

„V roce 1848 chtěl rozvášněný dav brodských občanů Havlíčkův dům zapálit, neboť si lidé mylně mysleli, že Havlíček byl strůjcem červnových událostí v Praze.“¹¹⁴ 2. června 1848 se konal v Praze Slovanský sjezd, kde měly být projednány zájmy Slovanů. Sjezd byl však 12. června přerušeno ozbrojenými boji, kdy se demonstranti střetli s vojskem. Revoluce však byla potlačena generálem Windischgrätzem.¹¹⁵ Karel Havlíček Borovský patřil mezi umírněné liberály.¹¹⁶

Právě z tohoto důvodu byl Karel Havlíček v noci z 15. na 16. prosince tajně odvezen do Brixenu. Jeho matka dům prodala v roce 1880 městské spořitelně, která jej vyměnila s městem za dům Hanusovský v roce 1920.¹¹⁷

---

¹¹⁰ Čp. 19 Havlíčkův dům – muzeum Vysočiny. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/cp-19-havlickuv-dum-muzeum-vysociny/os-15798/p1=57151>

¹¹¹ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 70.

¹¹² NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 34.

¹¹³ DRAŠNER, František, 2014. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 71.

¹¹⁴ Tamtéž. S. 71.

¹¹⁵ HLAVAČKA, Milan, 2007. *Dějepis pro gymnázia a střední školy: Novověk*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost. S. 93.

¹¹⁶ Tamtéž. S. 98.

¹¹⁷ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 34.

Dne 14. srpna 1871 byl zasazen Havlíčkův medailon do průčelí a pod arkýř byla vsazena kovová pamětní deska. Při této příležitosti byl dům také novogoticky upraven.¹¹⁸

Od roku 1921 se zde nachází Muzeum Vysočiny.

3.9 Augustiniánský klášter s kostelem sv. Rodiny a kaplí Božího hrobu

Dne 20. října 1674 se v Německém Brodě usadil řád bosých Augustiniánů. Město řádu vyhradilo místo na stavbu kláštera. Stavba byla dokončena v roce 1705. Nevíme přesně, kdo byl stavitelem, ale předpokládá se, že to byl Jan Baptista Dominik Canevalli, italský architekt.¹¹⁹

Kostel měl původně věž, ale ta byla v roce 1888 snesena a nahrazena menší věžičkou. Hlavní oltář pochází z dílny Ignáce Rohrbacha, a to z let 1746-1747. Nachází se na něm obraz sv. Rodiny od Siadra Noseckého, který pochází z roku 1747. Po obou stranách jsou umístěny sochy augustiniánských světců od V. Kovandy, pocházejících z poloviny 18. století. Na oltáři se původně vyskytovala dřevořezba Panny Marie Immaculaty od řezbáře a sochaře Bedřicha Molitora. Po stranách lodi jsou dva oltáře. Levý zobrazuje Pět ran Kristových, jsou zde sochy Panny Marie a sv. Jana Evangelisty. Pravý oltář zobrazuje Jana Nepomuckého se sochami českých patronů.¹²⁰

Kaple přiléhá k budově kostela na severní straně. Stavba byla projektována podle Božího hrobu v Jeruzalémě. Na stavbě se podíleli Antonín Václav Spannbrucher. Kaple byla dokončena v roce 1724.¹²¹

Současně s kostelem vznikala i budova kláštera, ta byla dokončena až v roce 1773. Vystavěl ho Daniel Mělnický z Chrudimi.¹²²

---

¹¹⁸ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková S. 72.

¹¹⁹ NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S. 86.

¹²⁰ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 46-47.

¹²¹ Tamtéž. S. 86.

¹²² NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod. S.86.

V současné době není kostel běžně přístupný veřejnosti. Konají se tu různé kulturní akce, koncerty, svatby a příležitostné bohoslužby.¹²³ Zájemci si mohou po včasné domluvě objednat komentovanou prohlídku kostela, buď osobně na pokladně Muzea Vysočiny, nebo s jeho zaměstnanci. Podle webových stránek muzea jsou prohlídky možné ve skupinách ve dnech pondělí-pátek od 8:00 do 15:00, nebo podle dohody. Cena je 20Kč na osobu.¹²⁴

3.10 Mariánský sloup

Mariánský morový sloup, který se nachází ve vrchní polovině Havlíčkova náměstí, pochází z období baroka. Byl postaven někdy mezi lety 1702-1717. Jeho autorem je údajně Giovanni Battista Bulla.¹²⁵ Byl vysvěcen v roce 1717.¹²⁶

Sloup je umístěn v ohradce se železnou brankou. Nachází se na něm šest soch, z nichž dominuje socha Panny Marie Neposkvrněného početí, která zosobňovala ochranu křesťanů před morem a vpádu nepřátelských vojsk. Ve středu sloupu najdeme čtyři sochy sv. Ondřeje, který je patronem města a ochráncem před morem, protože mor, který město sužoval v letech 1646-1680, ustal právě na den sv. Ondřeje. Další sochy patří sv. Floriánovi, který ochraňuje město před požáry, Janu Nepomuckému, ochránci před povodněmi a sv. Václavu. O něco níže se také nachází socha sv. Rosalie Palermské, také ochránkyni před morem. Okolí sloupu bylo posvátné, dosahoval téměř stejné důležitosti jako kostel.¹²⁷

Víme o minimálně dvou pokusech o zničení sloupu, poprvé to bylo v roce 1918, kdy se ve městě rozšířila zpráva, ve které se psalo: „*Když po převratu byli německobrodští katolíci vyzváni, aby sousoší odstranili, nebo že je jednou naleznou ráno rozbořené, ženy katolické stály u něho stráž a statečně je uhájily.*“¹²⁸ O rok později začaly být snahy o postavení sochy Karlu Havlíčku Borovskému a řada lidí prosazovala, „*aby pomník postaven*

---

¹²³ Klášter a klášterní kostel sv. Rodiny. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atrativni-mista/klaster-a-klasterni-kostel-sv.-rodiny.html>

¹²⁴ Klášterní kostel svaté Rodiny. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/kostel-svate-rodiny/>

¹²⁵ Mariánský morový sloup. In: *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://pamatkovykatolog.cz/mariansky-morovy-sloup-674605>

¹²⁶ *Havlíčkobrodsko: Vlastivědný sborník, svazek č.25*, 2011. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravský zemský archiv Brno - státní okresní archiv Havlíčkův Brod. S. 9.

¹²⁷ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 61-62.

¹²⁸ Tamtéž, S. 62.

byl na náměstí Havlíčkově, na místě, kde stojí Mariánský sloup, o jehož odstranění usilovali.¹²⁹ Bohumil Kafka, věhlasný sochař a autor bronzové plastiky Karla Havlíčka Borovského, která je umístěna v parku Budoucnost, souhlasil s umístěním sochy Karla Havlíčka v městských sadech. Morový sloup byl tedy zachován, také díky ministerstvu školství a národní osvěty. Tolik štěstí však neměl ohradní řetěz, který obklopoval barokní pilířky, ty byly, zřejmě, v roce 1936 odstraněny a po řetězu zůstala pouze pověst.¹³⁰ Ta vypráví o době pobělohorské, kdy dali německobrodští obyvatelé zhotovit stříbrný řetěz, který následně zavěsili mezi sochy mariánského sloupu na obranu proti moru. Zanedlouho se však před branami města objevilo nepřátelské vojsko a Brodští řetěz z obavy před uloupením sundali a zakopali ho u kostela sv. Vojtěcha. Avšak ti obyvatelé města, kteří věděli, kde je řetěz ukrytý, nepřežili, a proto zůstává stříbrný řetěz ukrytý, neznámo kde. Po jeho zakopání se navíc u kostela ztratil také zázračný pramen vody, ten prý znovu vytryskne, až bude řetěz nalezen a znovu zavěšen na Mariánské sousoší.¹³¹

Díky lavičkám, které jsou umístěny kolem sloupu, zde vzniklo příjemné místo k odpočinku.

3.11 Kostel Nejsvětější Trojice

Kostel Nejsvětější Trojice byl vystavěn během let 1719-1720, podle návrhu Giovanni Santiniho.¹³² Vznikl zásluhou děkana Jana Křtitele Seidla. Dokončen byl až v roce 1734. O pár let později byl rozšířen o boční křídla, zřejmě ze statických důvodů.¹³³ Na kupoli kostela se nachází barokní fresky, které zobrazují Nejsvětější Trojici a Boj archanděla Michaela s ďáblem. Na hlavním oltáři z roku 1740 se nachází ikonografický obraz Nejsvětější Trojice.

---

¹²⁹ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková. S. 62.

¹³⁰ *Havlíčkobrodsko: Vlastivědný sborník, svazek č.25*, 2011. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravský zemský archiv Brno - státní okresní archiv Havlíčkův Brod. S. 11.

¹³¹ MACEK, Ladislav a Pavel ROUS, 2009. *Havlíčkův Brod v pověstech a historii*. 2. doplněné vydání. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod. S.87.

¹³² DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 93.

¹³³ Kostel Nejsvětější Trojice s kaplí sv. Kříže. In: *Památkový katalog* [online]. [cit. 2023-01-17]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-nejsvetejsi-trojice-s-kapli-sv-krize-680190>.

Po jeho stranách jsou sochy sv. Václava a Zikmunda. Roku 1761 byla přistavěna kaple sv. Kříže.¹³⁴

V současné době je kostel nevyužit. „*To vedlo ke vzniku otevřené iniciativy Život kostelům, která si klade za cíl najít využití a následně i prostředky na opravu kostelů svaté Kateřiny a Nejsvětější trojice.*“¹³⁵

3.12 Židovský hřbitov

V Havlíčkově Brodě se nachází dva židovské hřbitovy. První z nich se nachází na Leděčské ulici. Byl založen roku 1890, ale pohřbívalo se tu až od roku 1939. Mnoho hrobů patří haličským uprchlíkům z 1. světové války.¹³⁶ Druhý hřbitov byl založen roku 1916. Jsou tu pochování haličští židovští uprchlíci, kteří zemřeli při pobytu v táboře pro uprchlíky na Rozkoši.¹³⁷

Počátky židovského osídlení v Německém Brodě se datují do 14. století. Jejich přítomnost by měla souviset s Haberskou stezkou, jelikož se Židé v období středověku zabývali hlavně obchodováním. Po vyplenění města husitskými vojsky zůstalo v Německém Brodě velmi málo obyvatel a neví se o žádném prameni, který by se zmiňoval o přítomnosti židů ve městě během 15., 16. a 17. století.¹³⁸

Až do roku 1848 byl pobyt židů v Německém Brodě zakázán. V tomto období žili židé většinou na venkově a do města pouze docházeli. První rodina, která se do města přistěhovala, byla rodina Mahlerů. Tato rodina se stala jednou z nejvýznamnějších rodin

---

¹³⁴ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 93.

¹³⁵ Kostel Nejsvětější Trojice s kaplí svatého Kříže: Z historie kostela Nejsvětější Trojice a kaple svatého Kříže. In: *Farnost Havlíčkova Brodu* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-nejsvetejsi-trojice-s-kapli-svateho-krize#site-navigation>

¹³⁶ DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková, s. 122.

¹³⁷ Tamtéž. s. 123.

¹³⁸ KAŠPAROVÁ, Alena a Michal KAMP, 2008. *Židé na Havlíčkobrodsku*. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-254-2831-3. S. 91-93.

v Německém Brodě. Brzy potom začaly do města přicházet další židovské rodiny. Ve druhé polovině 19. století byla založena izraelitská náboženská obec.¹³⁹

Během 1. světové války přišlo do Německého Brodu mnoho uprchlíků, hlavně z Haliče. Židovští uprchlíci byli ubytováni v domech občanů města, někteří byli posláni na statky v okolí Německého Brodu.¹⁴⁰

V období 2. světové války byla většina židovských rodin z Brodu a okolí transportována do koncentračního tábora Terezín v červnu 1942. Celkem to tedy bylo 123 osob, z toho 97 žen, mužů a dětí zahynulo v koncentračních táborech.¹⁴¹

---

¹³⁹ KAŠPAROVÁ, Alena a Michal KAMP, 2008. *Židé na Havlíčkobrodsku*. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-254-2831-3. S. 95.

¹⁴⁰ Tamtéž. S. 119-121.

¹⁴¹ Tamtéž. S. 179.

4. PAMÁTKY OPTIKOU MUZEA ODBORU ROZVOJE MĚSTA, TURISTICKÉHO INFORMAČNÍHO CENTRA A MUZEA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD

Čtvrtá kapitola se bude zabývat optikou jednotlivých komunálních a paměťových institucí, tedy tím, jak hodnotí památky Havlíčkovobrodská, jejich význam, péči o ně a jejich propagaci městem. Jedná se o Odbor rozvoje města, Turistické informační centrum Havlíčkův Brod, které spadá pod Odbor vnějších a vnitřních vztahů a Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod.

Data, která byla použita pro sepsání této kapitoly, pochází hlavně z rozhovorů se zástupci jednotlivých institucí, z nezúčastněného pozorování, analýzy dokumentů, z odborné literatury a relevantních internetových zdrojů. Dále byl také využit měsíčník Havlíčkovobrodské listy, dříve pojmenovaný Včela.

4.1 Odbor rozvoje města

Nejprve se budu zajímat o optiku Městského úřadu Havlíčkův Brod, konkrétně Odboru rozvoje města, který sídlí v prvním patře budovy Nové radnice na Havlíčkově náměstí. Tento odbor se zabývá rozvojem města, územním plánováním, ale také právě památkovou péčí.

Odbor rozvoje města funguje od roku 1994. Od roku 2004 se zabývá památkovou péčí. V současnosti je zde zaměstnáno 15 osob, z toho je jeden zaměstnanec na úseku státní památkové péče.¹⁴²

„Odbor rozvoje města plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a vykonává přenesenou působnost. Úsek památkové péče pracuje především v rovině zákona o státní památkové péči – konkrétně v Havlíčkově Brodě jsou to jednotlivé památky evidované v ústředním seznamu kulturních památek včetně památkové zóny.“¹⁴³

V případě potřeby spolupracuje úsek památkové péče s Odborem vnějších a vnitřních vztahů, který se propagací města včetně jeho památek zabývá. Jde například o spolupráci při

---

¹⁴² Z rozhovoru s referentkou Odboru rozvoje města. 30. 3. 2023. Havlíčkův Brod.

¹⁴³ Tamtéž.

výrobě propagačních materiálů města, tedy například informace k památkově chráněným objektům.¹⁴⁴

Referentka Odboru rozvoje města vystudovala VOŠ ekonomickou. K výkonu práce je také potřeba zkouška odborné způsobilosti v daném oboru. Náplní její práce je přenesená působnost výkonu státní správy na úseku státní památkové péče, a to zejména v rozsahu stanoveném zákonem č. 20/1987 Sb.¹⁴⁵

Podle referentky Odboru rozvoje města je příkladem povedené propagace památek Dny evropského dědictví, kdy se památky zpřístupní veřejnosti a konají se v nich různé kulturní a společenské akce. Památkám přisuzuje velký význam, jelikož jsou zdrojem historické výpovědi a svědectvím o naší minulosti a našich předcích. Město Havlíčkův Brod si je podle referentky vědomo těchto hodnot, a proto dochází každý rok k obnově několika kulturních památek, které se nachází v Městské památkové zóně Havlíčkův Brod. Stavební obnovou prochází též historické jádro města.¹⁴⁶

„Která památka bude rekonstruována se rozhoduje podle nadefinování související žádosti, která se dané obnovy týká. Žádost se řídí §14 odst. 1 a 2, ve věci rozhodují příslušný orgán státní památkové péče.“¹⁴⁷

Ze zápisů usnesení zastupitelstva města bylo zjištěno, že na rok 2006 byly z rozpočtu vyčleněny finanční prostředky na udržovací práce v exteriéru Štáflovy chalupy¹⁴⁸, dále byly vyčleněny finanční prostředky na opravu omítky Havlíčkova domu.¹⁴⁹ Zmínka o Havlíčkově domu se objevila v Havlíčkobrodských listech o rok déle v souvislosti s potřebou nové střechy.¹⁵⁰

---

¹⁴⁴ Z rozhovoru s referentkou Odboru rozvoje města. 30. 3. 2023. Havlíčkův Brod.

¹⁴⁵ Tamtéž.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Usnesení zastupitelstva města 24. 4. 2006: 258/06 Regenerace městské památkové zóny. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-zastupitelstva-mesta-24.-4.-2006.html>

¹⁴⁹ Usnesení zastupitelstva města 24. 4. 2006: 257/06 Regenerace městské památkové zóny. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-zastupitelstva-mesta-24.-4.-2006.html>

¹⁵⁰ Havlíčkův dům potřebuje novou střechu. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, (Září, 2007). S. 1.

26.6.2006 zastupitelstvo města schválilo záměr získání lunetových obrazů od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.¹⁵¹ O rok později zastupitelstvo města schválilo podání žádosti „o bezúplatný převod souboru 45 ks lunetových obrazů z bývalého augustiniánského kláštera prohlášených za kulturní památku z vlastnictví České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových do vlastnictví města Havlíčkův Brod, a to především za účelem jeho využití ke kulturním účelům, výstavnictví a propagaci města.“¹⁵²

28.4.2008 zastupitelstvo schválilo smlouvu o bezúplatném převodu lunetových obrazů.¹⁵³

Ze zápisů usnesení rady města bylo zjištěno, že 25.8.2008 rada města uložila hospodářskému výboru navrhnout rozpočet na opravu zdi hřbitova u kostela sv. Vojtěcha.¹⁵⁴ 20.10.2008 bylo hospodářskému výboru uloženo uzavřít dodatek ke smlouvě na provedení stavebních prací na hřbitově kostela sv. Vojtěcha.¹⁵⁵ Už v roce 2007 informovaly Havlíčkobrodské listy o vysvěcení nových vitráží kostela.¹⁵⁶ Roku 2009 se v Havlíčkobrodských listech objevilo více článku, týkajících se památek. První, z února, informoval o probíhající rekonstrukci hřbitova u kostela sv. Vojtěcha.¹⁵⁷ Počátkem října byla

---

¹⁵¹ Usnesení zastupitelstva města 26.6.2008: 559/06 Lunety. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-zastupitelstva-mesta-26.6.2006.html>

¹⁵² Usnesení zastupitelstva města 24.9.2007: 357/07 Lunety - žádost o bezúplatný převod do majetku města. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-24.-9.-2007.html>

¹⁵³ Usnesení zastupitelstva města 28.4.2008: 236/08 Lunety - bezúplatný převod do majetku města. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-28.-4.-2008.html>

¹⁵⁴ Usnesení z jednání rady města dne 25. 8. 2008: 637/08 "Hřbitov u kostela sv. Vojtěcha Havlíčkův Brod - oprava ohradní zdi – 1. část" – realizace zakázky. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-25.-8.-2008.html>

¹⁵⁵ Usnesení z mimořádného jednání rady města dne 20. 10. 2008: 787/08 "Hřbitov u kostela sv. Vojtěcha Havlíčkův Brod - oprava ohradní zdi – 1. část" - dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo HO 152/2008/MZ ze dne 28.5.2008. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-mimoradneho-jednani-rady-mesta-dne-20.-10.-2008.html>

¹⁵⁶ Nové vitráže ve svatém Vojtěchu. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, (Říjen, 2007). S. 8.

¹⁵⁷ Vojtěšský hřbitov se dále opravuje. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, (Únor, 2009). S. 3.

zahájena revitalizace zeleně na Starém hřbitově u kostela sv. Vojtěcha.¹⁵⁸ Ještě v roce 2012 bylo dokončeno zázemí a sociální zařízení na hřbitově u kostela sv. Vojtěcha.¹⁵⁹

29.3.2010 byla schválena obnova lunetových obrazů s finanční podporou Kraje Vysočina.¹⁶⁰ 16 zastupitelů bylo pro obnovu, 2 byli proti, 6 se zdrželo hlasování a 1 nehlasoval.¹⁶¹ V dubnu informovaly Havlíčkobrodské listy o záměru města obnovit další lunetové obrazy.¹⁶² V roce 2011 město restaurovalo dalších šest lunetových obrazů.¹⁶³ V roce město plánovalo zrestaurovat další tři lunetové obrazy.¹⁶⁴ V roce 2020 město Havlíčkův Brod nechalo zrestaurovat další dva lunetové obrazy.¹⁶⁵ V dubnu 2021 listy informovaly o restaurování barokních lunetových obrazů.¹⁶⁶

3.4.2012 rada města souhlasila s uzavřením smlouvy o dílo s Muzeem Vysočiny Havlíčkův Brod, jejíž předmětem byl archeologický průzkum v souvislosti s rekonstrukcí Staré radnice.¹⁶⁷ 20.7.2012 rada města uložila odboru rozvoje města předložit návrh dodatku smlouvy o dílo v souvislosti s rekonstrukcí Staré radnice.¹⁶⁸ V roce 2013 rada souhlasila

---

¹⁵⁸ Hřbitov sv. Vojtěcha – revitalizace zeleně. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Listopad, 2009**, S. 3.

¹⁵⁹ Sociální zařízení a zázemí hřbitova sv. Vojtěcha. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Leden, 2013**, S.8.

¹⁶⁰ Usnesení zastupitelstva města 29.3.2010: 71/10 Obnova barokních lunetových obrazů. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-dne-29.-3.-2010.html>

¹⁶¹ Zápis z jednání zastupitelstva města: Obnova barokních lunetových obrazů. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/docs/texty/0/425/hlasovani-zastupitelstva-mesta-ze-dne-29.-3.2010.pdf>

¹⁶² Další tři lunety obohatí město. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Duben, 2010**, S.6.

¹⁶³ Město bude restaurovat dalších šest lunetových obrazů. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Květen, 2011**, S.6.

¹⁶⁴ KAMP, Michal. Lunety se vrací do bývalého kláštera. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Březen, 2013**, S.3.

¹⁶⁵ Další dva lunetové obrazy procházejí rukama restaurátorů. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Září, 2020**, S.5.

¹⁶⁶ Památky 2020 Restaurování lunetových obrazů. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Duben, 2021**, S.12.

¹⁶⁷ Usnesení z jednání rady města dne 03.04.2012: 277/12 Rekonstrukce staré radnice - archeologický průzkum. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-03.04.2012.html>

¹⁶⁸ Usnesení z mimořádného jednání rady města dne 20.7.2012: 649/12 Rekonstrukce staré radnice. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-mimoradneho-jednani-rady-mesta-dne-20.7.2012.html>

s úhradou nákladů, které vznikly při rekonstrukci Staré radnice.¹⁶⁹ 5.5.2014 rada města souhlasila s uzavřením dodatku smlouvy o dílo jejíž náplní byla rekonstrukce sociálního zázemí velkého sálu na Staré radnici.¹⁷⁰ Dále rada uložila odboru rozvoje města připravit zadání veřejné zakázky rekonstrukce dvora Staré radnice.¹⁷¹ V únoru 2012 pokračovaly úpravy přízemí Staré radnice.¹⁷² Během roku 2012 byla dokončena první etapa rekonstrukce Staré radnice.¹⁷³ Od března 2014 probíhaly stavební úpravy Staré radnice.¹⁷⁴ V zářijovém čísle 2014 je na svých stránkách popsána historie Staré radnice a její plánovaná rekonstrukce.¹⁷⁵ V roce 2015 byla naplánována rekonstrukce Velkého sálu Staré radnice.¹⁷⁶ V květnu 2016 Havlíčkobrodské listy informovaly, že rekonstrukci Staré radnice bude dokončovat jiný dodavatel.¹⁷⁷ Podle srpnového čísla se na budovu Staré radnice vrátily opravený číselník a ručičky věžních hodin.¹⁷⁸ Po dokončení renovace průčelí Staré radnice zde byla provedena malba zobrazující usmívající se slunce.¹⁷⁹

11.4.2016 zastupitelstvo souhlasilo s poskytnutím finančního příspěvku na obnovu kostela Nejsvětější Trojice.¹⁸⁰ 17 zastupitelů bylo pro poskytnutí příspěvku, 1 byl proti, 3 se

---

¹⁶⁹ Usnesení z mimořádného jednání rady města dne 15.3.2013: 256/13 Rekonstrukce staré radnice. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-mimoradneho-jednani-rady-mesta-dne-15.3.2013.html>

¹⁷⁰ Usnesení z jednání rady města dne 5.5.2014: 440/14 Stará radnice. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-5.5.2014.html>

¹⁷¹ Usnesení z jednání rady města dne 5.5.2014: 441/14 Stará radnice. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-5.5.2014.html>

¹⁷² Vinárna Staré radnice bude přístupná ze dvora. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Únor, 2012**, S.3.

¹⁷³ Aktuality. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův brod, **Prosinec, 2012**, S.3.

¹⁷⁴ Rekonstrukce staré radnice v Havlíčkově Brodě – sociální zázemí velkého sálu". *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Červen, 2014**, S.3.

¹⁷⁵ Stará radnice. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Září, 2014**, S.8-9.

¹⁷⁶ Stará radnice projde dalšími opravami. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Únor, 2015**, S.3.

¹⁷⁷ Rekonstrukci Staré radnice dokončí nový dodavatel. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Květen, 2016**, S.6.

¹⁷⁸ Hodiny na věži brodské Staré radnice už zase odměřují čas. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Srpen, 2016**, S.12.

¹⁷⁹ Historická malba slunce na fasádě Staré radnice. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Leden, 2018**, S.3.

¹⁸⁰ Usnesení zastupitelstva města 11.4.2016: 122/16 Program regenerace městské památkové zóny na rok 2016 - finanční podíl města na obnově památek. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit.

zdrželi hlasování a 4 nehlasovali.¹⁸¹ V roce 2020 vyhrálo město Havlíčkův Brod soutěž Historické město roku 2020 a část finanční částky, kterou za vítězství získalo, věnovala radnice na restaurování fresek v kostele Nejsvětější Trojice.¹⁸² Během roku 2022 pokračovalo restaurování fresek v kostele Nejsvětější Trojice.¹⁸³

17.7.2017 rada souhlasila s uzavřením dodatku, který se týkal opravy vnější omítky Staré radnice.¹⁸⁴ Dále souhlasila také s výměnou střešní krytiny.¹⁸⁵ V lednu 2017 se v tisku objevil článek o dokončení rekonstrukce interiéru Staré radnice.¹⁸⁶ V červnu 2017 probíhaly opravy vnější omítky na Staré radnici.¹⁸⁷

V roce 2020 zastupitelstvo pověřilo radu města úpravou Tyfového židovského hřbitova a cesty k němu.¹⁸⁸ 20 zastupitelů bylo pro tento návrh, nikdo nebyl proti, ani se nezdržel hlasování, 5 nehlasovalo.¹⁸⁹ V červencovém čísle z roku 2020 může čtenář nalézt v Havlíčkobrodských listech článek o historii Tyfového židovského hřbitova.¹⁹⁰ Havlíčkobrodští skauti oslovily majitele Židovského tyfového hřbitova, tedy Židovskou

---

2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-dne-11.4.2016.html>

¹⁸¹ Zápis hlasování zastupitelstva města Havlíčkův Brod: Program regenerace městské památkové zóny na rok 2016 - finanční podíl města na obnově památek. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/docs/texty/0/517/hlasovani-zastupitelstva-mesta-ze-dne-11.4.2016.pdf>

¹⁸² Město Havlíčkův Brod opraví památky z peněz za vítězství. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Září, 2021**, S.3.

¹⁸³ Restaurování fresek v kostele Nejsv. Trojice bude v letošním roce pokračovat. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Květen, 2022**, S.3.

¹⁸⁴ Usnesení z jednání rady města dne 17.7.2017: 649/17 Oprava staré radnice v Havlíčkově Brodě. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z:

<https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-17.7.2017.html>

¹⁸⁵ Usnesení z jednání rady města dne 17.7.2017: 650/17 Oprava staré radnice v Havlíčkově Brodě. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z:

<https://www.muhb.cz/usneseni-rady/usneseni-z-jednani-rady-mesta-dne-17.7.2017.html>

¹⁸⁶ Stará havlíčkobrodská radnice voní novotou. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Leden, 2017**, S.9.

¹⁸⁷ Stará radnice se postupně renovuje. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Červen, 2017**, S.3.

¹⁸⁸ Usnesení zastupitelstva města 10.2.2020: 2/20 Úprava Tyfového židovského hřbitova v Havlíčkově Brodě. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-10.2.2020.html>

¹⁸⁹ Zápis hlasování zastupitelstva města Havlíčkův Brod: Úprava Tyfového židovského hřbitova v Havlíčkově Brodě. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z:

<https://www.muhb.cz/docs/texty/0/588/hlasovani-zastupitelstva-mesta-ze-dne-10.2.2020.pdf>

¹⁹⁰ Historie židovského tyfového hřbitova. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Červenec, 2020**, S.4.

obec Praha, kvůli zpřístupnění hřbitova.¹⁹¹ K tyfovému hřbitovu byla vystavěna nová cesta a hřbitov byl také doplněn o informační tabule o jeho historii.¹⁹²

15.2.2021 zastupitelstvo města podpořilo záměr Římskokatolické farnosti – děkanství Havlíčkův Brod podat žádost o dotaci na obnovu střechy a krytiny kostela sv. Kateřiny.¹⁹³ 21 zastupitelů tento záměr podpořilo, nikdo nebyl proti, 3 se zdrželi hlasování a 1 nehlasoval.¹⁹⁴ Tato žádost byla znovu podána v roce 2022.¹⁹⁵ V tomto případě bylo 20 zastupitelů pro, nikdo nebyl proti, hlasování se zdrželi dva zastupitelé a tři nehlasovali.¹⁹⁶ V roce 2023 byla tato žádost podána znovu.¹⁹⁷ 24 zastupitelů bylo pro tento záměr, nikdo nebyl proti, jeden se zdržel hlasování.¹⁹⁸ Už v dubnu 2018 Havlíčkobrodské listy prostřednictvím článku vybízely podnikatele, aby pomohly přispět k rekonstrukci kostela sv. Kateřiny. Pomocť vybrat peníze mohou také různé akce.¹⁹⁹ V roce 2018 byla započata

---

¹⁹¹ K tyfovému hřbitovu povede prašná cesta, místo doplní informační tabule. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Září, 2021**, S.3.

¹⁹² K tyfovému hřbitovu vede nová cesta, s historií návštěvníky seznámí informační tabule. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Duben, 2022**, S.5.

¹⁹³ Usnesení zastupitelstva města 15.2.2021: 26/21 Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na III. etapu obnovy střechy a krytiny kostela sv. Kateřiny v roce 2021. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-15.2.2021.html>

¹⁹⁴ Zápis hlasování zastupitelstva města Havlíčkův Brod: Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na realizaci III. etapy obnovy střechy a krytiny kostela sv. Kateřiny v roce 2021. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/docs/texty/0/602/hlasovani-zastupitelstva-mesta-ze-dne-15.2.2021.pdf>

¹⁹⁵ Usnesení zastupitelstva města 7.2.2022: 24/22 Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na realizaci IV. etapy obnovy střechy a krytiny kostela sv. Kateřiny v roce 2022. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-7.2.2022.html>

¹⁹⁶ Zápis hlasování zastupitelstva města Havlíčkův Brod: Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na realizaci IV. etapy obnovy střechy a krytiny kostela sv. Kateřiny v roce 2022. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/docs/texty/0/617/hlasovani-zastupitelstva-mesta-ze-dne-7.2.2022.pdf>

¹⁹⁷ Usnesení zastupitelstva města 6.2.2023: 14/23 Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na realizaci V. etapy obnovy střechy a krytiny Kostela sv. Kateřiny v roce 2023. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.muhb.cz/usneseni-zastupitelstva/usneseni-z-jednani-zastupitelstva-mesta-6.2.2023.html>

¹⁹⁸ Zápis hlasování zastupitelstva města Havlíčkův Brod: Římskokatolická farnost - děkanství Havlíčkův Brod - Žádost o spoluúčast obce na realizaci V. etapy obnovy střechy a krytiny Kostela sv. Kateřiny v roce 2023. In: *Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://www.muhb.cz/docs/texty/2/2919/20230206_z_pis_hlasov_n_bez_os_.pdf

¹⁹⁹ K obnově kostela svaté Kateřiny mohou pomoci akce i podnikatelé. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Duben, 2018**, S.12.

rekonstrukce střechy kostela sv. Kateřiny.²⁰⁰ V červnovém čísle z roku 2019 se objevil článek o historii kostela sv. Kateřiny.²⁰¹ Zastupitelé města schválili dar římskokatolické farnosti na opravu oltáře sv. Barbory z děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie a oltáře sv. Kateřiny z kostela sv. Kateřiny.²⁰² Od srpna 2020 znovu pokračovaly práce na kostele sv. Kateřiny.²⁰³ V prosinci 2020 byla dokončena střecha na kostele sv. Kateřiny.²⁰⁴ Práce na kostele sv. Kateřiny během roku 2021 pokračovaly, konkrétně na věžičce kostela.²⁰⁵ Probíhá plánování dalších oprav na kostele sv. Kateřiny.²⁰⁶ V únoru 2023 se do města Havlíčkův Brod vrátil zrestaurovaný starobylý zvon Florian z kostela sv. Kateřiny.²⁰⁷

V roce 2023 se rada města zabývala 4. etapou rekonstrukce Staré radnice v Havlíčkově Brodě. V únoru roku 2023 listy informovaly o plánované poslední etapě rekonstrukce Staré radnice.²⁰⁸

Zastupitelstvo města se spolu s radou pravidelně zabývalo programem regenerace městské památkové zóny.

4.2 Turistické informační centrum

Turistické informační centrum města Havlíčkův Brod, které se nachází v dolní části Havlíčkova náměstí, konkrétně v přízemí budovy Nové radnice. Patří pod Odbor vnějších a vnitřních vztahů. Městské informační centrum vzniklo v roce 2005, Turistickým informačním centrem je od roku 2020. V současné době zaměstnává 3 osoby, z toho jeden

---

²⁰⁰ Po staletích je rekonstruován kostel sv. Kateřiny. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Listopad, 2018**, S.3.

²⁰¹ Nejstarší listina o kostele sv. Kateřiny. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Červen, 2019**, S.2.

²⁰² Zastupitelé schválili dar římskokatolické farnosti na opravu dvou oltářů. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Červen, 2020**, S.3.

²⁰³ Práce na kostele sv. Kateřiny od srpna pokračují, nad sakristií bude nová střecha. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Říjen, 2020**, S.3.

²⁰⁴ Kostel sv. Kateřiny zdobí nová střecha nad sakristií. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Prosinec, 2020**, S.3.

²⁰⁵ Na kostele sv. Kateřiny se rýsuje nová věžička. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Prosinec, 2021**, S.3.

²⁰⁶ Děkanství chce pokračovat v opravě kostela, podmínkou je získání dotace. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Březen, 2023**, S.5.

²⁰⁷ Zrestaurovaný Florian z Kateřiny je k vidění v děkanském kostele. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Duben, 2023**, S.6.

²⁰⁸ Stará radnice projde poslední etapou rekonstrukce. *Havlíčkobrodské listy*. Havlíčkův Brod, **Únor, 2023**, S.4.

zaměstnanec zastává pozici redaktora Havlíčkobrodských listů a tiskové mluvčí úřadu. Za rok 2022 Turistické informační centrum navštívilo cca 19 670 lidí. Centrum je financováno z rozpočtu města Havlíčkův Brod.²⁰⁹

Do aktivit, které turistické informační centrum nabízí veřejnosti patří bezplatný informační servis, prodej upomínkových předmětů, nabídka bezplatných propagačních materiálů Havlíčkova Brodu a okolí, nabídka bezplatného měsíčníku Havlíčkobrodské listy, ale také zpoplatněné kopírování a tisk dokumentů.²¹⁰ Turistické informační centrum dále zprostředkovává prohlídky věže děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie.²¹¹ Také si zde lze zapůjčit klíč od židovského hřbitova v Leděčské ulici.

Propagace památek Havlíčkova Brodu se zde uskutečňuje skrze informační služby, které centrum nabízí. Turistům je doporučena řada památek, které mohou navštívit. Podle referentky Odboru vnějších a vnitřních vztahů patří mezi nejčastěji dotazovaná místa Muzeum Vysočiny, kde se nachází stálá expozice o životě a díle Karla Havlíčka Borovského. Dále také Střed Evropy podle Járy Cimrmana, který se nachází mimo centrum města. Zájem je také o věž kostela Nanebevzetí Panny Marie.²¹²

Referentka Odboru vnějších a vnitřních vztahů pak turistům nejčastěji doporučuje návštěvu Štáflovy chalupy, Štáflovy bašty, parku Budoucnost, ale také Židovský „tyfový“ hřbitov.²¹³ Podle referentky patří k nejvýznamnějším památkám Havlíčkova Brodu právě Štáflova chalupa, Havlíčkův dům, Štáflova bašta, kostel Nanebevzetí Panny Marie s vyhlídkovou věží a také kostel sv. Rodiny.²¹⁴

Kromě informací v podobě ústního sdělení lze v turistické centru nalézt stojany s informačními a propagačními letáky v češtině i angličtině, a to v bezplatné formě. Tyto materiály lze také nalézt na webových stránkách Turistického informačního centra Havlíčkův Brod v záložce Turistický servis. Letáčky jsou očíslovány 1-5 a celý tento soubor nese jméno Havlíčkobrodské zastavení. Jsou rozkládací a každý má 12 stránek. Vydalo je Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

---

²⁰⁹ Z rozhovoru s referentkou Odboru vnějších a vnitřních vztahů. 14.3.2023. Havlíčkův Brod.

²¹⁰ Tamtéž.

²¹¹ Nabídka služeb TIC. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-04-13]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/nabidka-sluzeb-tic/>

²¹² Z rozhovoru s referentkou Odboru vnějších a vnitřních vztahů. 14.3.2023. Havlíčkův Brod.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ Tamtéž.

První leták se jmenuje Po stopách významných osobností v Havlíčkově Brodě. Nalezneme zde přehled všech osobností, které jsou nějakým způsobem spojeny s městem Havlíčkův Brod. Na letáku je také vyvedena poznávací stezka, po stopách významných osob. Vyzývá zájemce k návštěvě míst, kde tyto významné osobnosti žily, či je navštěvovaly. Ke každému místu je uvedena fotografie a jeho poloha je označena na malé mapce. Na poslední stránce jsou kontaktní informace na Turistické informační centrum.

Leták s číslem dva se nazývá Kostely a hřbitovy Havlíčkova Brodu. Jsou tu zmíněny Klášter a klášterní kostel sv. Rodiny, Kostel sv. Kateřiny a špitál, Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, Sv. Vojtěch a Starý hřbitov, Sv. Trojice a kaple sv. Kříže, Husův sbor a Kolumbárium, Židovský hřbitov a Nový hřbitov. Každému místu je zde věnována fotografie a stručný přehled historie. Na poslední straně můžeme nalézt malou mapu zobrazující centrum Havlíčkova Brodu a pod ní jsou uvedeny informace a kontakty na Turistické informační centrum.

Leták číslo tři se zabývá měšťanskými domy. Nalezneme zde všechny domy selského baroka, které stojí na náměstí. Ke každému domu je uvedena fotografie a stručná historie. Na poslední straně letáku se opět nachází malá mapka, kde jsou všechny domy vyznačeny. Pod mamkou jsou uvedeny informace a kontakty na Turistické informační centrum.

Čtvrtý leták se nazývá Sochy a pamětní desky Havlíčkova Brodu. Ke každé památce je uvedena fotografie a stručná historie místa. Jako u předchozích letáků najdeme na poslední straně mapku, na které jsou zmíněné památky vyznačené a také informace a kontakty na Turistické informační centrum.

Poslední letáček s názvem „Historie pivovarnictví v Havlíčkově Brodě“ se zabývá historií pivovarnictví, ale také jsou zde zmíněny suroviny k vaření piva. Text je doplněn fotografiemi. Na poslední straně se nachází malá mapka, kde jsou vyznačena zmíněná místa. Pod mapou nalezneme kontaktní informace Turistického informačního centra.

Mezi další propagační materiály, které centrum nabízí patří informační letáček s názvem Průvodce městem. Nabízí základní údaje o městě, přehled významných osobností, památek, ale také sportovišť. Nalezneme tu také kreslenou mapku, která zachycuje širší okolí Havlíčkova náměstí, jsou zde vyznačeny zmíněné památky Havlíčkova Brodu. Další informační letáček se týká Štáflovy chalupy, kde nalezneme stručnou historii, která je doplněna o půdorys chalupy a fotografie. Poslední letáček se týká Parku Budoucnost.

Všechny tyto materiály jsou v centru dostupné zdarma. Jsou v nich uvedeny všechny památky Havlíčkova Brodu. Pro účely bakalářské práce jsou přiloženy v Přílohách.

Kromě toho lze také na webových stránkách centra nalézt souhrn památek Havlíčkova Brodu, včetně jejich popisu, historie a fotografií. U veřejně přístupných památek lze nalézt otevírací dobu.

Kromě havlíčkobrodských památek podává centrum také informace o restauracích, ubytování a různých turistických stezkách.

„Památky jsou rozhodně nedílnou součástí naší historie všude po světě. Jsou svědectvím dějin, naším nenahraditelným bohatstvím. Je naší povinností o ně pečovat a uchovávat je a jejich odkaz dalším generacím. Existence památek v našem městě, stejně jako všude na světě, znamená turistické lákadlo pro širokou veřejnost. Památky tvoří významnou součást kulturního bohatství národa.“²¹⁵

4.3 Muzeum Vysočiny

Nejvýznamnější paměťovou institucí v Havlíčkově Brodě je Muzeum Vysočiny, které od roku 1922 sídlí v Havlíčkově domě v horní části Havlíčkova náměstí. Muzeum je zřizováno Krajem Vysočina, a proto tedy Některé finance čerpá z dotací a darů. V současné době je v muzeu zaměstnáno 10 osob.²¹⁶

Za rok 2022 muzeum (expoziční, výstavy a akce) navštívilo cca 10 000 návštěvníků. Podle zástupkyně ředitele, historičky a kurátorky se jedná v podstatě o setrvalý stav, s výjimkou let, kdy celý svět zasáhla pandemie Covidu-19.²¹⁷

Muzeum se zaměřuje hlavně na regionální historii z různých období a oblastí (např. historie opevnění, Třicetiletá válka, sklářství...). *„Ve spolupráci s městem by muzeum rádo na Staré radnici prezentovalo alespoň v minimální míře vývoj města a jeho současnou podobu.“²¹⁸*

Z rozhovoru vyplývá, že v muzeu této velikosti jsou funkce zaměstnanců kumulované. Zástupkyně ředitele, historička a kurátorka momentálně působí jako vedoucí muzea, a kromě

---

²¹⁵ Z rozhovoru s referentkou Odboru vnějších a vnitřních vztahů. 14.3.2023. Havlíčkův Brod.

²¹⁶ Z rozhovoru se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou. 19.12.2022. Havlíčkův Brod.

²¹⁷ Tamtéž.

²¹⁸ Z rozhovoru se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou. 19.12.2022. Havlíčkův Brod.

úředních povinnosti se zabývá přípravami výstav. Funguje také jako kurátor sbírek, konkrétně má na starosti sbírkové skupiny Varia, Sbírkovou knihovnu a Sklo. Zkoumá také historii regionu.²¹⁹

„Památky mají samozřejmě důležitou roli pro kulturu a společenský život veřejnosti, tedy i pro město.“

8. června 1874 bylo vyhověno návrhu založit muzejní společnost, který vznesl učitelský sbor obecné školy. Hlavním podněcovatelem návrhu byl učitel Englbert Ambrož. Původní jméno muzea, které bylo umístěno v budově školy, znělo: *„Městské museum při národních školách německobrodských“*. Sbíрка byla rozdělena na devět skupin, převážně přírodovědných.²²⁰ Správu muzea zastávali hlavně profesori a učitelé, byly však získávány i veřejné osobnosti z měšťanů. Rok po vzniku muzea se ale činnost společnosti pomalu vytrácela. V roce 1893 klesl počet členů spolku z 80 na 22 osob. Příčina tohoto úpadku byla vysvětlována nedostatkem finančních prostředků, členských příspěvků a darů.²²¹

Od poloviny 80. let se střídali předsedové, činnost slábla a společnost v podstatě existovala pouze formálně. V roce 1894 se v Německém Brodě konala Národopisná výstava, ale ani ta nepomohla.²²²

Roku 1904 se správcem muzea stal gymnazijní profesor Josef Němec. *„Získala se pravidelná dotace, vyplácená až do válečných let, a především se rozšířil pracovní program o provádění stavebně historické dokumentace. Muzeum dosáhlo autority v korigování stavební činnosti v historickém jádru města, neboť odbornými posudky navrhovalo postupy přestavby některých objektů.“*²²³

---

²¹⁹ Z rozhovoru se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou. 19.12.2022. Havlíčkův Brod.

²²⁰ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S.45.

²²¹ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²²² Tamtéž.

²²³ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

Na začátku roku 1905 bylo vydáno první číslo zpravodaje „Městské muzeum v Německém Brodě“. Prostřednictvím tohoto informačního časopisu se muzeum dostalo do povědomí veřejnosti, ale také do styku s dalšími ústavy.²²⁴

V roce 1912 byl muzeum přidělen Jenčovský dům na náměstí. „*V nové muzejní budově se sbírky rozdělily do těchto sedmi skupin: Doba nejstarší – mineralogie a archeologie. Sbirka mincí, medailí a pečetidel. Oddělení církevní. Keramika a sklářství. Výšivky, kroj místní a národopisné památky. Cechovní věci a listiny. Oddělení uměleckoprůmyslové.*“²²⁵

11. a 12. června 1916 bylo muzeum poprvé zpřístupněno.²²⁶ Během šesti dní ho navštívilo přes 250 osob.²²⁷ Největší procento z nich byli studenti.²²⁸

V této době vzniklo v muzeu oddělení archivní, kde byl uložený městský archiv na žádost muzejního kuratoria.²²⁹

Po vzniku Československé republiky aktivita muzea slábla, část členů odešla, aby mohla zastávat politické funkce ve státě. Projevily se však i následky války, a to nedostatkem financí. V roce 1918 bylo navíc muzeum uzavřeno z bezpečnostních důvodů, jelikož hrozilo sesutí schodiště a štítu.²³⁰ V roce 1920 věnovala obec muzeu Havlíčkův dům, kam byly na podzim roku 1921 přestěhovány muzejní sbírky. V přízemí byly uloženy: „*sbírky praehistorické, starý porculán a majolika, památky církevní a starožitný nábytek.*“²³¹

---

²²⁴ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²²⁵ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEJA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEJA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S.46.

²²⁶ Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1916 a 1917, 1917. In: *Zprávy městského musea v Německém Brodě*. Německý Brod: Tiskem K. Hofrychtra v Něm. Brodě. — Nákladem kuratoria musejního. S.94.

²²⁷ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²²⁸ Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1916 a 1917, 1917. In: *Zprávy městského musea v Německém Brodě*. Německý Brod: Tiskem K. Hofrychtra v Něm. Brodě. — Nákladem kuratoria musejního. S. 94

²²⁹ Tamtéž. S.95-96.

²³⁰ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²³¹ Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1919 a 1921, 1922. In: *Zprávy městského musea v Německém Brodě*. Německý Brod: TISKEM TISKAŘ. A VYDAVATEL. DRUŽSTVA „HAVLÍČEK“ V NĚM. BRODĚ. NÁKLADEM KURATORIA MUSEJNÍHO. S. 76.

V prvním patře byla pak uložena: „sbírka nerostů zdejšího okolí, staré obrazy, památky na světovou válku, starý selský nábytek, ukázky krojů a památek cechovních.“²³² K otevření došlo až v roce 1922.²³³

Ve 30. letech 20. století se aktivita muzea soustředila především na památky, které se týkaly Karla Havlíčka Borovského. Probíhaly také úpravy Havlíčkova domu, který byl zpřístupněn v roce 1935. Muzeu šlo také o založení regionální galerie uměleckých děl. Začalo tedy zakupovat obrazy A. Waldhausera, O. Štáfla, J. Rérycha, Fr. A. Jelínka, J. Cárta a dalších.²³⁴ „Založením galerijního oddělení nabylo muzeum ještě širšího vlastivědného působení. Řídilo tak oblast památkové péče, archivnictví a regionálního výtvarného umění. To vše v omezené míře, dle dobových možností.“²³⁵

„Ostatní činnost muzea věnována byla — stejně jako v letech před cházejících — soustavnému urovnávání, doplňování a rozšiřování sbírek, hlavně předměty, týkajícími se Něm. Brodu a jeho okolí.“²³⁶

Po příchodu německých okupantů do Brodu byla muzejní činnost ochromena. Pracovníci se snažili zachránit sbírky, hlavně archiválie a vzácné tisky, které dobrovolníci ukrývali ve svých bytech.²³⁷ O činnost muzea v této době se zasloužili A. Šouba a P. Sochr. Zájem muzea se obrátil k historii. 22. ledna 1944 dal brodský vládní komisař R. Miinzberger muzeum zavřít. Bylo znovu otevřeno až na konci války.²³⁸

---

²³² Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1919 a 1921, 1922. In: *Zprávy městského muzea v Německém Brodě*. Německý Brod: TISKEM TISKAŘ. A VYDAVATEL. DRUŽSTVA „HAVLÍČEK“ V NĚM. BRODĚ. NÁKLadem KURATORIA MUZEJNÍHO. S. 76.

²³³ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²³⁴ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEJA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEJA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S. 46-47.

²³⁵ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²³⁶ Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1926 a 1930, 1931. In: *Zprávy městského muzea v Německém Brodě*. Německý Brod: Tiskem Frant. Riedla v Něm. Brodě. Nákladem musejního kuratoria. S. 81.

²³⁷ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEJA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEJA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S.47.

²³⁸ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

V roce 1949 byla uspořádána první výstava sbírky galerie. O rok později začalo muzeum řídit KNV v Jihlavě, prostřednictvím Krajského muzea.²³⁹

V roce 1953 se při přípravě plánu jednotné sítě muzeí projevil pochybnosti o nutnosti muzea v Havlíčkově Brodě. Sbírkové sbírky měly být přemístěny do Polné.²⁴⁰ „Existenci se podařilo obhájit, přesto bylo následujícího roku první a druhé patro pronajato ředitelství n.p. Humpoleckých pekáren a část přízemí n.p. Turista. Náhradou dostalo muzeum nevyhovující starou radnici, kde se přesto uskutečnilo několik výstav, včetně stručné výstavy o historii města.“²⁴¹

„Programově začalo muzeum plnit funkci vlastivědného muzea a v rámci okresu zastávat poslání střediska muzejní a vlastivědné práce a zároveň vystupovat jako metodicko-poradenský orgán pro výstavní síně a pro městská muzea v Chotěboři, Přibyslavi a Ledči nad Sázavou.“²⁴²

Roku 1956 byl osamostatněn úsek výtvarného umění a jako okresní galerie se přesunul do Malinova domu, který se nachází na Havlíčkově náměstí.²⁴³

„Od r. 1967 se muzeum stalo součástí Okresního vlastivědného střediska, jako centra muzejní a vlastivědné práce, výchovy uměním, střediskem památkové péče a ochrany přírody.“²⁴⁴

V roce 1970 byl Havlíčkův dům opraven a byla zde instalována nová expozice KHB, která byla slavnostně otevřena v květnu roku 1971. Dále probíhaly stavební a organizační

---

²³⁹ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²⁴⁰ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEJA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEJA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S.47.

²⁴¹ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²⁴² ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEJA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEJA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S. 48.

²⁴³ Tamtéž. S. 49.

²⁴⁴ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

práce na Hanusovském domě, kde byla roku 1978 otevřena expozice regionálních dějin Havlíčkovobrodsko.²⁴⁵

Po roce 1898 přijalo muzeum jméno „Okresní vlastivědné muzeum“. Galerie výtvarného umění přešla do správy ministerstva kultury.²⁴⁶

„Dle zákona č. 290/2002 Sb. a dalších souvisejících zákonů, přešlo dnem 1. ledna 2003 Okresní vlastivědné muzeum Havlíčkův Brod s příslušným majetkem (dále jen OVM) z vlastnictví České republiky do vlastnictví kraje Vysočina. Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, příspěvkovou organizaci (dále jen MVHB) zřídil kraj Vysočina zřizovací listinou dne 31.3.2003.“²⁴⁷

V současnosti se v muzeu nachází stálá expozice věnovaná K. H. Borovskému s názvem „Karel Havlíček Borovský – odkaz a život“. Nachází se v prvním patře muzea. Tuto expozici lze navštívit každý den, kromě pondělí, a to v časech 9-12 hodin a 13-17 hodin. Plná cena vstupného je 50 Kč, zlevněné vstupné je 30 Kč. Expozice je umístěna celkem v pěti místnostech. V první z nich se nachází informační tabule, které návštěvníka provedou životem Karla Havlíčka Borovského od narození do smrti. Vedle tabulí jsou ve vitrínách uloženy osobní věci K.H. Borovského, jeho manželky Julie a dcery Zdeňky. Nalézt tu můžeme například Julii vějíř, část dýmky Karla Havlíčka, kapesní nůž Matěje Havlíčka, otce Karla Havlíčka Borovského nebo třeba křestní čepec Zdeňky Havlíčkové. V další místnosti je umístěn klavír, který patřil Zdeňce, je tu také původní nábytek a ve vitríně jsou vystaveny různé šperky a nádobí, které patřily Havlíčkově rodině. Jsou zde vystaveny také snubní prsteny Julie a Karla Havlíčka. Následující místnost je známá jako místnost, ze které byl K.H. Borovský odvezen do Brixenu, na stěně je tabule, která tuto událost připomíná. V místnosti nalezneme původní nábytek, který by měl být rozmístěn stejným způsobem, jako v době, kdy v domě Havlíček žil. V následujícím pokoji si můžeme prohlédnout postel a muzeum zde nabízí ukázky novin Slovan, které si návštěvníci mohou vzít. V poslední místnosti se nachází jakási pracovna, kde je psací stůl, který Havlíček užíval, je tu také dopis,

---

²⁴⁵ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

²⁴⁶ ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák. S.49.

²⁴⁷ Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>

který je adresovaný Karlovu bratrovi Františkovi z Brixenu. Jde o velmi povedenou expozici, která se hlavně soustředí na to, jakým způsobem K.H. Borovský v tomto domě žil.

Další expozice se týká Štáflovy bašty, kterou lze navštívit po domluvě s průvodci, a to každý den, kromě pondělí, v časech 9-12 hodin a 13-17 hodin. Vstupné stojí 20 Kč. Ve Štáflově baště se nachází stálá expozice věnována životě a dílu Otakara Štáfle (1884-1945).

V současné době se v muzeu konají různé výstavy. Od 25. ledna do 26. března 2023 si návštěvníci mohou prohlédnout výstavu 100 let Výzkumného ústavu bramborářského Havlíčkův Brod, která probíhá ve sklepních prostorách muzea. Další výstava s názvem Na korábu umění je dostupná od 2. února do 26. března 2023. Jedná se o výstavu výtvarných prací studentů Gymnázia Havlíčkův Brod. V malém výstavním sále si návštěvníci mohou prohlédnout výstavu Okupace 1939 ve fotografiích – Březnové události na Havlíčkobrodsku, kterou pořádá Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a CEKUS Chotěboř, pobočka Městské muzeum Chotěboř. Tato výstava se koná od 3. února do 26. března 2023.²⁴⁸ Všechny informace o výstavách a expozicích jsou uvedeny na webových stránkách Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod.

Dále muzeum nabízí komentovanou prohlídku Klášterního kostela svaté Rodiny, které se musí zamluvit předem, a to osobně na pokladně muzea, či s odbornými zaměstnanci, jejichž kontakty jsou uvedeny na webových stránkách Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod. Prohlídky se konají po skupinách od pondělí do pátku v časech 8:00 – 15:00 hodin, či podle dohody. Cena je 20 Kč za osobu.

Muzeum však také koná prohlídky centra města, jehož součástí je také Štáflova bašta a Park Budoucnost. Prohlídku je nutné zamluvit s dostatečným předstihem na pokladně muzea, či se zaměstnanci muzea. Prohlídky probíhají po skupinách, která by měla mít minimálně 10 členů. Cena je 50 Kč za osobu.

Muzeum Vysočiny také pořádá různé edukační programy pro školy a skupiny a další akce a přednášky. Ve druhém patře muzea se nachází knihovna, která obsahuje publikace týkající se regionální historie a vlastivědy, sborníky a odborné časopisy. Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod také publikuje různé odborné knihy a sborníky, které většinou vykládají o historických událostech Německého/Havlíčkového Brodu.

---

²⁴⁸ Výstavy. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/typ-akce/vystavy/>

Při příchodu do muzea si také lze všimnout stojanu s různými informačními letáčky. Nachází se tu leták Průvodce městem Havlíčkův Brod, soubor letáčků s názvem Havlíčkobrodské zastavení a také letáček Štáflova chalupa a Park Budoucnost (viz. Turistické informační centrum).

Letáček Galerie výtvarného umění na šesti stránkách shrnuje historii a současnost galerie, která se nachází vedle Muzea Vysočiny. Text zpracovala Mgr. Daniela Havlíčková. Vydala jej Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě v roce 2006.

Leták Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod zde můžeme nalézt v angličtině a němčině. Kromě základních informací o muzeu, zde lze na osmi stránkách nalézt shrnutí historie Německého/Havlíčkově Brodu po současnost. Leták vydalo Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod v roce 2009.

Další letáček s názvem „Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod“ informuje o historii muzea, o Štáflově baště, a také o stále expozici věnované Karlu Havlíčku Borovskému. Leták vydalo Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod.

Muzeum Vysočiny se, podle zástupkyně ředitele, historičky a kurátorky angažuje v propagaci města a památek hlavně formou výstav, přednáškami pro veřejnost a publikováním článků a knih. Zároveň vak přiznává, že k propagaci slouží spíše jiné instituce než Muzeum Vysočiny.²⁴⁹

---

²⁴⁹Z rozhovoru se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou. 19.12.2022. Havlíčkův Brod.

5. SHRNU TÍ

Tato kapitola je shrnutím všech zjištění v otázce památek optikou vybraných institucí (Obor rozvoje města, Turistické informační centrum, Muzeum Vysočiny)

5.1 Odbor rozvoje města

Odbor rozvoje města Městského úřadu Havlíčkův Brod se zabývá převážně úkoly, které mu uloží zastupitelstvo, či rada města. Zabývá se však také památkovou péčí. Každý rok dochází k obnově několika kulturních památek, které se nachází v městské památkové zóně Havlíčkův Brod. Bylo zjištěno, že zastupitelstvo města skutečně revitalizaci městské památkové zóny pravidelně projednává.

V otázce propagace památek Odbor rozvoje města spolupracuje s Odborem vnějších a vnitřních vztahů, například při tvorbě propagačních materiálů.

5.2 Turistické informační centrum Havlíčkův Brod

Havlíčkobrodské informační centrum zprostředkovává přístup na věž děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie, která je v případě zájmu přístupná v letních měsících (červenec-srpen), ale také zapůjčuje klíč k židovskému hřbitovu na Leděčské ulici. Dále nabízí velké množství velmi povedených propagačních materiálů, které se týkají nejen památek, ale také významných osobností, či pivovarnictví v Havlíčkově Brodě. A nakonec také plní jednu z hlavních funkcí, a to informativně-vzdělávací na úrovni osobní návštěvy centra, či skrze webové stránky centra.

5.3 Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

V současnosti se v muzeu nachází jedna stálá expozice, která se týká života a díla Karla Havlíčka Borovského. Kromě toho, že se expozice nachází v prostorách, kde Havlíček žil, můžeme zde nalézt také původní nábytek a osobní věci Havlíčka a jeho rodiny, které se muzeu podařilo získat.

Muzeum Vysočiny nabízí také komentované prohlídky Klášterního kostela sv. Rodiny a centra města, což je pro tuto bakalářskou práci relevantní a tímto způsobem tak dochází k poznání a propagaci památek Havlíčkova Brodu.

Propagační materiál, které Muzeum Vysočiny nabízí se sice památek týkají, ale vydalo je Turistické informační centrum Havlíčkův Brod. Informační letáčky, které vydalo Muzeum Vysočiny se týkají hlavně osoby Karla Havlíčka Borovského.

Do budoucna by však muzeum chtělo prezentovat vývoj města a jeho současnou podobu na Staré radnici.

6. ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá problematikou propagace památek vybranými institucemi, konkrétně Muzeem Vysočiny Havlíčkův Brod, Turistickým informačním centrem a Odborem rozvoje města na Městském úřadě v Havlíčkově Brodě. Toto téma jsem si vybrala na základě mé zainteresovanosti v Havlíčkově Brodě. V Havlíčkově Brodě jsem se narodila a celou řadu historických objektů jsem navštěvovala s rodiči už od nejútlejšího věku. Toto téma jsem využila k rozšíření vědomostí o historii a kulturních památkách v mém rodném městě.

Hlavním cílem bylo zjistit, jaký význam přisuzují vybrané instituce památkám Havlíčkova Brodu. Kdo projevuje větší snahu o ně pečovat, či je propagovat. A jakým způsobem k tomu dochází.

Jako první jsem se zabývala optikou Odboru rozvoje města Městského úřadu v Havlíčkově Brodě. Byl pro výzkum vybrán, jelikož se zabývá památkami Havlíčkova Brodu. Bylo zjištěno, že památkovou péčí se zabývá od roku 2004. Ze zápisů z usnesení zastupitelstva a rady města, ale také z Havlíčkobrodských listů bylo zjištěno, že se odbor rozvoje města zabývá převážně rekonstrukcemi silnic, ulic atd. Avšak podle slov referentky odboru rozvoje města dochází každý rok k obnově několika kulturních památek, které jsou součástí Městské památkové zóny Havlíčkův Brod. Z tisku, ale také ze zápisů z usnesení zastupitelstva a rady města bylo zjištěno, že tomu tak skutečně je. Odbor rozvoje města také spolupracuje na prezentaci památek s Odborem vnějších a vnitřních vztahů, pod něhož spadá Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

Turistické informační centrum v Havlíčkově Brodě vykonává vedoucí roli v propagaci památek. Dle slov referentky odboru vnějších a vnitřních vztahů turistů, kteří do centra přijdou, nemají velké znalosti ohledně památek Havlíčkova Brodu, proto je jim doporučena řada míst, která mohou navštívit a jsou jim také předloženy informační letáčky, které zahrnují všechny památky, které může město Havlíčkův Brod nabídnout. Turistické informační centrum také zprostředkovává prohlídku vyhlídkově věže děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie a zapůjčuje klíč od židovského hřbitova v Ledečské ulici. Také webové stránky turistického informačního centra nabízí přehled památek v Havlíčkově Brodě, kde jsou také informace o jejich historii, přístupu pro veřejnost. Přehled je doplněn o fotografie.

V Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod se nachází stálá expozice o životě Karla Havlíčka Borovského, která je umístěna v prostorách, které Havlíček obýval. Další výstavy a expozice se týkají převážně osobností, které jsou spojeny s Havlíčkobrodskem a okolím (např. Jaroslav Hašek, Otakar Štáfl). Ačkoliv Muzeum Vysočiny nabízí komentované prohlídky centrem Havlíčkova Brodu a také kostela sv. Rodiny, soustředí se spíše na osobnosti spjaté s Havlíčkovým Brodem, a ne přímo na památky Havlíčkova Brodu. Muzeum Vysočiny nabízí také propagační materiály, které se týkají památek Havlíčkova Brodu, ty však vydalo Turistické informační centrum Havlíčkův Brod. Podle zástupkyně ředitele, historičky a kurátorky by muzeum rádo ve spolupráci s městem prezentovalo vývoj města a jeho současnou podobu na Staré radnici.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Literatura

1. ANDĚL, Lubomír, 2007. *SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST MUZEA VYSOČINY PELHŘIMOV A MUZEA VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD V LETECH 1990 - 2005*. Brno. Diplomová práce. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Vedoucí práce PhDr. Jan Dolák.
2. DRAŠNER, František, 2004. *Havlíčkobrodský poutník: aneb Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Havlíčkův Brod: Martina Krejčířiková.
3. FIEDLER, Jiří, 1992. *Židovské památky v Čechách a na Moravě*. Praha: Sefer.
4. *Havlíčkobrodsko: Vlastivědní sborník, svazek č.20*, 2006. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravský zemský archiv Brno - státní okresní archiv Havlíčkův Brod.
5. *Havlíčkobrodsko: Vlastivědní sborník, svazek č.25*, 2011. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod a Moravský zemský archiv Brno - státní okresní archiv Havlíčkův Brod.
6. *Havlíčkův Brod: 1278-1978*, 1978. Havlíčkův Brod: Městský národní výbor.
7. HLAVAČKA, Milan, 2007. *Dějepis pro gymnázia a střední školy: Novověk*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost.
8. HORÁK, Petr a Vratislav NEJEDLÝ, 2013. *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-717-9.
9. KAŠPAROVÁ, Alena a Michal KAMP, 2008. *Židé na Havlíčkobrodsku*. Havlíčkův Brod: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod. ISBN 978-80-254-2831-3.
10. KRUNTORÁD, Jaroslav, 2001. *Brodský kaleidoskop*. Havlíčkův Brod: Město Havlíčkův Brod : ; Tiskárny Havlíčkův Brod.
11. MACEK, Ladislav a Pavel ROUS, 2009. *Havlíčkův Brod v pověstech a historii*. 2. doplněné vydání. Havlíčkův Brod: Tiskárny Havlíčkův Brod.
12. NOCAR, Pavel, 2008. *Havlíčkův Brod: Ohlédnutí za minulostí našeho města*. Havlíčkův Brod.
13. OLŠA, Josef Florian, 1935. *Z dějin a památností Německého Brodu*. Německý Brod: Novina.
14. SOCHR, Jiří, 1971. *Havlíčkův Brod a staletí*. Havlíčkův Brod.

15. Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1919 a 1921, 1917.
In: *Zprávy městského muzea v Německém Brodě*. Německý Brod: Tiskem K. Hofrychtra v Něm. Brodě. — Nákladem kuratoria musejního.
16. Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1919 a 1921, 1922.
In: *Zprávy městského muzea v Německém Brodě*. Německý Brod: TISKEM TISKAŘ. A VYDAVATEL. DRUŽSTVA „HAVLÍČEK“ V NĚM. BRODĚ. NÁKLADEM KURATORIA MUSEJNÍHO.
17. Zpráva o činnosti kuratoria městského muzea v letech 1926 a 1930, 1931.
In: *Zprávy městského muzea v Německém Brodě*. Německý Brod: Tiskem Frant. Riedla v Něm. Brodě. Nákladem musejního kuratoria.

Elektronické zdroje

1. Čp. 19 Havlíčkův dům – muzeum Vysočiny. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/cp-19-havlickuv-dum-muzeum-vysociny/os-15798/p1=57151>
2. Čp. 87 Stará radnice – Krajská knihovna. *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/cp-87-stara-radnice-krajska-knihovna/os-15558/p1=57151>
3. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/dekansky-kostel-nanebevzeti-panny-marie/os-15791/p1=58851>
4. Havlíčkobrodské listy. In: *Městský úřad Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2022-06-20]. Dostupné z: <https://m.muhb.cz/havlickobrodske-listy/ds-27608/tzv=1&pocet=25&stranka=9>
5. Havlíčkobrodský zpravodaj. In: *Krajská knihovna Vysočiny* [online]. [cit. 2022-06-20]. Dostupné z: <https://tritius.kkvysociny.cz/detail/2023332?search=533e64d3-67d5-41bb-835d-5068b46589ab&si=1&ticketId=-3>
6. Havlíčkův Brod. In: *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/dr-cs/69-havlickuv-brod.html>
7. Havlíčkův Brod, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Program Noci kostelů 10. června 2022. In: *NOC KOSTELŮ ARCHIV* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://archiv.nockostelu.cz/kostel/760/>
8. Havlíčkův Brod, kostel sv. Vojtěcha: Program Noci kostelů 10. června 2022. In: *NOC KOSTELŮ ARCHIV* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://archiv.nockostelu.cz/kostel/1388/>

9. Havlíčkův Brod (okres Havlíčkův Brod): Vybrané údaje za obec. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-06-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_568414.
10. *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/>
11. Historické centrum. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/historicke-centrum/>
12. Historie muzea. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/historie-muzea-2/>
13. Charakteristika okresu Havlíčkův Brod. In: *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_okresu_havlickuv_brod
14. Karel Havlíček Borovský – život a odkaz. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/khb-zivot-a-odkaz/>
15. Kašna se sochou Tritona. In: *Památkový katalog* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kasna-se-sochou-tritona-679458>
16. Klášter a klášterní kostel sv. Rodiny. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atraktivni-mista/klaster-a-klasterni-kostel-sv.-rodiny.html>
17. Klášterní kostel svaté Rodiny. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/kostel-svate-rodiny/>
18. Knihovna. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/knihovna/>
19. Kostel Nanebevzetí Panny Marie: Z historie děkanského kostela. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-nanebevzeti-panny-marie>.
20. Kostel Nejsvětější Trojice s kaplí svatého Kříže: Z historie kostela Nejsvětější Trojice a kaple svatého Kříže. In: *Farnost Havlíčkov Brodu* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-nejsvetejsi-trojice-s-kapli-svateho-krize#site-navigation>
21. Kostel Nejsvětější Trojice s kaplí sv. Kříže. In: *Památkový katalog* [online]. [cit. 2023-01-17]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-nejsvetejsi-trojice-s-kapli-sv-krize-680190>.
22. Kostel svaté Kateřiny: Z historie kostela svaté Kateřiny. In: *Farnost Havlíčkov Brodu* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svate-kateriny>
23. Kostel svatého Vojtěcha: Z historie kostela svatého Vojtěcha. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/kostely/kostel-svateho-vojtecha#site-navigation>.

24. Koudelova kašna. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/koudelova-kasna/ms-57147/p1=57147>
25. Kulturní památky. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/kulturni-pamatky-260.html>
26. Mariánský morový sloup. In: *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/mariansky-morovy-sloup-674605>
27. Model města. In: *Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://tic.muhb.cz/atrativni-mista/model-mesta.html>
28. PRAVIDELNÉ BOHOSLUŽBY. In: *Farnost Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.farnosthb.cz/>
29. Publikační činnost. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/publikacni-cinnost/>
30. Soutěž Historické město roku. In: *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2022-10-06]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/cs/soutez-historicke-mesto-roku/>
31. Starostové. In: *MIC Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2022-06-22]. Dostupné z: <http://m.mic.muhb.cz/starostove/d-266770>
32. Stěhování knihovny – aktuální informace. In: *Krajská knihovna Vysočina* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <https://www.kkvysociny.cz/akce/aktualni-informace-planovane-otevreni-knihovny/>
33. Sv. Kateřina a špitál. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-28]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/sv-katerina-a-spital/os-15795/p1=58851>
34. Sv. Vojtěch a Starý hřbitov. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/sv-vojtech-a-stary-hrbitov/os-15797/p1=58851>
35. Štáflova bašta. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/expozice/staflova-basta/>
36. Štáflova chalupa. In: *Havlíčkův Brod: Turistické informační centrum* [online]. [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://tic.muhb.cz/staflova-chalupa/ms-57137/p1=57137>
37. Štáflova chalupa. In: *Národní památkový ústav* [online]. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/staflova-chalupa-14045013>
38. Výstavy. In: *Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumhb.cz/typ-akce/vystavy/>

Periodika

- Havlíčkobrodské listy 2007-2022 (analýza)
- Včela 2004-2007 (analýza)

Ostatní

- Letáček Po stopách významných osobností Havlíčkova Brodu
- Letáček Kostely a hřbitovy Havlíčkova Brodu
- Letáček Měšťanské domy Havlíčkova Brodu
- Letáček Sochy a pamětní desky Havlíčkova Brodu
- Letáček Historie pivovarnictví v Havlíčkově Brodě
- Leták Průvodce městem
- Leták Štáflova chalupa
- Leták Park Budoucnost
- Leták Galerie výtvarného umění
- Leták Muzeum Vysočiny
- Leták Muzeum Vysočiny
- Usnesení z jednání zastupitelstva města (2004-2023)
- Usnesení z jednání rady města (2004-2023)

Rozhovory a elektronická korespondence

- Rozhovor se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou Muzea Vysočina Havlíčkův Brod
- Rozhovor s referentkou odboru vnějších a vnitřních vztahů Havlíčkův Brod
- Rozhovor s referentkou odboru rozvoje města Havlíčkův Brod

8. PŘÍLOHY

1. Profily aktérů rozhovorů
2. Základní rozložení otázek pro rozhovory
3. Rozhovor se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou Muzea Vysočiny v Havlíčkově Brodě
4. Rozhovor s referentkou Odboru vnějších a vnitřních vztahů
5. Rozhovor s referentkou Odboru rozvoje města
6. Propagační materiál dostupný v Muzeu Vysočiny a Turistickém informačním centru.
7. Současný stav vybraných památek Havlíčkova Brodu

1. Profily aktérů rozhovorů

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

Aktér č. 1

Pohlaví: žena

Věk: Okolo 40 let

Vzdělání: Vysokoškolské

Pracovní pozice: zástupkyně ředitele, historička a kurátorka Muzea Vysočiny

Náplň práce: vedoucí muzea, příprava výstavy, kurátor sbírek, vědecká práce, práce pro veřejnost

Turistické informační centrum v Havlíčkově Brodě

Aktér č. 2

Pohlaví: Žena

Věk: Okolo 40 let

Vzdělání: Vysokoškolské

Pracovní pozice: Referent odboru vnějších a vnitřních vztahů

Doba zaměstnání: Od roku 2019

Náplň práce: Příprava rozpočtu pro úsek kultury a sekretariátu, zajišťování tiskových materiálů k propagaci města, poskytování turistických informací, služby pro veřejnost (kopírování, skenování, tisk), přijímání inzerátů do Havlíčkobrodských listů, zajištění prezentace města na tuzemských i zahraničních veletrzích, provádění roční a měsíční uzávěrky pokladny, zástup sekretariátu atd.

Městský úřad v Havlíčkově Brodě – Odbor rozvoje města

Aktér č. 3

Pohlaví: Žena

Věk: Okolo 40 let

Vzdělání: VOŠ ekonomického zaměření

Pracovní pozice: Referent odboru rozvoje města

Doba zaměstnání: Více jak 2 roky

Náplň práce: Přenesená působnost výkonu státní správy na úseku státní památkové péče, a to zejména v rozsahu stanoveném zákonem č. 20/1987 Sb.

2. Základní rozložení otázek pro rozhovory

MUZEUM VYSOČINY HAVLÍČKŮV BROD

Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

Jaký vztah máte ke zdejšímu muzeu a odkdy zde pracujete?

S jakým záměrem jste do muzea přišla, daří se Vám ho uskutečňovat?

Co je náplní Vaší práce?

Co je prioritou muzea? Na co se zaměřuje?

Kolik zaměstnanců má v současné době Muzeum Vysočiny?

Kde bere muzeum peníze na výstavy, či expozice?

Jaká je průměrná návštěvnost muzea?

Nachází se zde expozice, či výstava týkající se města Havlíčkův Brod a jeho památek?

Popřípadě plánujete něco takového do budoucna?

Jak se muzeum Vysočiny angažuje v propagaci města a jeho památek?

Jak doporučujete propagovat památky Vy?

Jaký význam přisuzujete památkám a jaký význam mají podle Vás památky pro město a jeho rozvoj?

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

Jaký vztah máte ke zdejšímu turistickému informačnímu centru a odkdy zde pracujete?

Co je náplní Vaší práce?

Je třeba k výkonu práce zvláštní vzdělání či školení?

Kdy turistické informační centrum vzniklo?

Kolik zaměstnanců má turistické centrum?

Jakým způsobem je Turistické informační centrum financováno?

Kolik turistů centrum navštěvuje?

Jak informační centrum funguje?

Jak se Turistické informační centrum angažuje v propagaci města a jeho památek?

Jsou podle Vás služby turistického informačního centra dostačující? Co byste případně zlepšila?

Jak turistické informační centrum spolupracuje s magistrátem dalšími institucemi?

O jaké památky se turisté nejvíce zajímají?

Jaké památky byste doporučila turistům Vy?

Jakým způsobem představujete turistům památky?

Kterým památkám přikládáte největší význam Vy?

Jaký mají podle Vás památky význam pro město a jeho rozvoj?

MĚSTSKÝ ÚŘAD – ODBOR ROZVOJE MĚSTA

Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

Jaký vztah máte ke zdejšímu městskému úřadu a jak dlouho zde pracujete?

S jakým cílem jste na tuto pozici nastupovala?

Co je náplní Vaší práce?

Je k výkonu práce zapotřebí speciálního vzdělání/školení?

Kdy byl Odbor rozvoje města ustanoven?

Kolik zaměstnanců má Odbor rozvoje města?

Co je prioritou Odboru rozvoje města? Na co se zaměřuje?

Jak se Odbor rozvoje města angažuje v propagaci města a jeho památek?

Zajímá se Odbor rozvoje města o všechny památky Havlíčkova Brodu nebo se soustředí jen na některé z nich?

Podle čeho se rozhoduje, jaké památky budou opraveny?

Kdo podává návrhy na tyto rekonstrukce?

Jak doporučujete Vy propagovat památky?

Jaký význam přisuzujete památkám a jaký význam mají podle Vás památky pro město a jeho rozvoj?

3. Rozhovor se zástupkyní ředitele, historičkou a kurátorkou Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod

T = tazatel

A = aktér

T: Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

A: Ano jsem. Narodila jsem se v Havlíčkově Brodě a žiji zde celý život.

T: Jaký vztah máte ke zdejšímu muzeu a odkdy zde pracujete?

A: Pracuji zde od roku 2007 s přestávkami na mateřské dovolené. Práci v muzeu mám ráda.

T: S jakým záměrem jste do muzea přišla, daří se Vám ho uskutečňovat?

A: Se záměrem rozšiřovat a uchovávat poznání zejména o historii regionu. Myslím, že tento záměr se daří postupnými drobnými kroky naplňovat.

T: Co je náplní Vaší práce?

A: V malém muzeu jsou funkce kumulované. Já nyní působím jako vedoucí muzea, nicméně kromě povinných úředních povinností si uchovávám náplň práce odborného pracovníka, do které patří – příprava výstavy (napsání libreta, scénáře, příprava předmětů, zápůjček, instalace), kurátor sbírek (já osobně mám na starosti sbírkové skupiny Varia, Sbírková knihovna a Sklo), vědecká práce (průzkum historie regionu), práce pro veřejnost (přednášky, aj.).

T: Co je prioritou muzea? Na co se zaměřuje?

A: Muzeum se zaměřuje na regionální historii z různých období a oblastí (historie opevnění, Třicetiletá válka, husitství, sklářství, moderní dějiny, historie Židů, aj.)

T: Kolik zaměstnanců má v současné době Muzeum Vysočiny?

A: Muzeum má 10 zaměstnanců.

T: Kde bere muzeum peníze na výstavy, či expozice?

A: Muzeum je zřizováno Krajem Vysočina, jedná se o příspěvkovou organizaci. Některé finance čerpáme z dotací a darů.

T: Jaká je průměrná návštěvnost muzea?

A: Návštěvnost počítáme ročně, za rok 2022 navštívilo muzeum – expozice, výstavy a akce – celkem cca 10 tisíc návštěvníků. Kromě covidových let se jedná za poslední roky víceméně o setrvalý stav.

T: Nachází se zde expozice, či výstava týkající se města Havlíčkův Brod a jeho památek? Popřípadě plánujete něco takového do budoucna?

A: V Havlíčkově domě se nachází expozice věnovaná životu a dílu Karla Havlíčka Borovského. Ve Štáflově baště se nachází drobná expozice o Otakaru Štáflovi. Ve spolupráci s městem by muzeum rádo na Staré radnici prezentovalo alespoň v minimální míře vývoj města a jeho současnou podobu.

T: Jak se muzeum Vysočiny angažuje v propagaci města a jeho památek?

A: Formou výstav, akcí pro veřejnost, přednáškami a publikováním článků a knih.

T: Jak doporučujete propagovat památky Vy?

A: Na propagaci památek jsou určeny spíše jiné instituce než naše.

T: Jaký význam přisuzujete památkám a jaký význam mají podle Vás památky pro město a jeho rozvoj?

A: Památky mají samozřejmě důležitou roli pro kulturu a společenský život veřejnosti, tedy i pro město.

Odpovědi obdrženy dne 19.12.2022

4. Rozhovor s referentkou Odboru vnějších a vnitřních vztahů v Havlíčkově Brodě

T = tazatel

A = aktér

T: Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

A: Prakticky celý svůj život žiji na Vysočině. Zhruba 10 let jsem žila ve Středočeském kraji, poté jsem se ale velice ráda vrátila ke svým kořenům. Chyběly mi zdejší příroda, lesy, kopečky a kopce. I nátura místních je jiná než u Středočechů.

T: Jaký vztah máte ke zdejšímu turistickému informačnímu centru a odkdy zde pracujete?

A: Na informačním centru pracuji od prosince 2019, tedy něco málo přes 3 roky. Zpětně si uvědomuji, že jsem při nástupu na tuto pozici měla velice mlhavé představy o tom, co tato práce skýtá. A protože je moje práce velice různorodá a proměnlivá, právě proto jí mám tak ráda.

T: Co je náplní Vaší práce?

A: Příprava rozpočtu pro úsek kultury a sekretariátu, zajišťování tiskových materiálů k propagaci města, poskytování turistických informací, služby pro veřejnost, takže kopírování, skenování a tisk, přijímání inzerátů do Havlíčkobrodských listů, zajištění prezentace města na tuzemských i zahraničních veletrzích, provádění roční a měsíční uzávěrky pokladny, zástup sekretariátu atd.

T: Je třeba k výkonu práce zvláštní vzdělání či školení?

A: To úplně ne, ale důležitá je znalost místního regionu a orientace v problematice cestovního ruchu.

T: Kdy turistické informační centrum vzniklo?

A: Městské informační centrum vzniklo v roce 2005, od roku 2020 je turistickým informačním centrem.

T: Kolik zaměstnanců má turistické centrum?

A: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod má celkem 3 zaměstnance, přičemž 1 zaměstnanec navíc zastává pozici redaktora Havlíčkobrodských listů a tiskové mluvčí úřadu.

T: Jakým způsobem je Turistické informační centrum financováno?

A: Z rozpočtu města Havlíčkův Brod.

T: Kolik turistů centrum navštěvuje?

A: Za rok 2022 centrum navštívilo 19 672 lidí, z toho 19 590 lidí přijelo z České republiky, zbytek ze zahraničí.

T: Jak informační centrum funguje?

A: Pokud je turistická sezóna, nejčastěji zodpovídáme dotazy, kde se nachází ta či ona památka, instituce či firma, co bychom jim doporučili k návštěvě, kde se mohou dobře najíst atd. Dále se na nás návštěvníci obrací s dotazy na autobusové či vlakové spoje. Zajišťujeme také zpoplatněné kopírování a tisk dokumentů.

T: O jaké památky se turisté nejvíce zajímají?

A: V převážné většině případů se stává, že se turisté rovnou zeptají, kam bychom je poslali, co u nás ve městě máme hezkého, co stojí za zhlédnutí. Nemají o našem městě velké povědomí. Pokud se však ptají na konkrétní památku či místo, určitě z dotazovaných vede Muzeum Vysočiny, kde je stálá expozice věnovaná životu a dílu Karla Havlíčka Borovského. Jako druhé místo bych určitě označila Střed Evropy podle fiktivního českého génia Járy Cimrmana. Ten se nachází mimo centrum města, trasa k němu není příliš známá. Větší zájem je také možnost prohlídky vyhlídkové věže kostela Nanebevzetí Panny Marie na Havlíčkově náměstí.

T: Jaké památky byste doporučila turistům Vy?

A: Vždy turistům nabízím centrum města, respektive Havlíčkově náměstí, na kterém je spousta měšťanských domů, které mají bohatou historii. Dále jim doporučuji navštívit Štáflovu chalupu, Štáflovu baštu. Pokud je alespoň trochu příznivé počasí, posílám je do parku Budoucnost, který se nachází v centru města. V minulých letech prošel rozsáhlou revitalizací, nachází se v něm památník Karla Havlíčka Borovského, Šupichův altánek, pro občerstvení útulný kiosek hned na začátku parku. Pro ty, kteří si chtějí udělat delší procházku, zmiňuji, že budou-li pokračovat parkem na sever, tak na park Budoucnost plynule navazuje oblast zvaná Vlkovsko. Cesta pod korunami stromů Budoucností i

Vlkovskem je lemovaná kaskádou několika rybníků. Při cestě Vlkovskem se nachází relativně nové, velice útulné poutní místo, které nabízí posezení u sochy anděla. Pokud se někdo ptá třeba na místa spojená s náboženstvím, zmiňuji tzv. „Tyfový hřbitov“, který se nachází nad místním městským hřbitovem. Byli zde pohřbíváni židovští uprchlíci začátkem 20. století. Je jediný svého druhu v České republice. Pro milovníky recese určitě zmiňuji střed Evropy podle Járy Cimrmana a také sousoší, které je věnované právě jemu, dále policejnímu inspektorovi Trachtovi a Růžence, vnučce hostinského ze slavné hry Hospoda Na Mýtince. Sousoší se nachází v samém centru obce Svatý Kříž, která se nachází pár kilometrů od našeho města.

T: Kterým památkám přikládáte největší význam Vy?

A: Z mého pohledu jsou nejvýznamnějšími památkami rozhodně Štáflova chalupa, Muzeum Vysočiny, neboli dům, ve kterém nějaký čas bydlel KHB, dále Štáflova bašta, kostel Nanebevzetí Panny Marie včetně vyhlídkové věže na Havlíčkově náměstí či kostel Sv. Rodiny. Na Havlíčkově náměstí a v jeho blízkém okolí se také nachází tzv. „měšťanské domy“, které mají velmi bohatou historii.

T: A nakonec, jaký mají podle Vás památky význam pro město a jeho rozvoj?

A: Památky jsou rozhodně nedílnou součástí naší historie všude po světě. Jsou svědectvím dějin, naším nenahraditelným bohatstvím. Je naší povinností o ně pečovat a uchovávat je a jejich odkaz dalším generacím. Existence památek v našem městě, stejně jako všude na světě, znamená turistické lákadlo pro širokou veřejnost. Památky tvoří významnou součást kulturního bohatství národa.

Rozhovor proběhl dne 14.3.2023

5. Rozhovor s referentkou Odboru rozvoje města v Havlíčkově Brodě

T = tazatel

A = aktér

T: Jaký máte vztah k regionu? Jste místní?

A: Havlíčkobrodsko, potažmo celé ORP, které ze své pozice dozoruji, mám velice ráda, narodila jsem se zde a vyrůstala.

T: Jaký vztah máte ke zdejšímu městskému úřadu a jak dlouho zde pracujete?

A: Je to takový můj druhý domov, pracuji zde od roku 2002.

T: S jakým cílem jste na tuto pozici nastupovala?

A: Můj cíl byl pomoci pokrýt toto pracovní místo na dobu potřebnou. Vzhledem k mému vztahu k umění, úctě k historii a minulosti, k architektuře, jsem se v tomto oboru našla, a být je pro mnohé památkář hanlivý výraz, pro mě je to převážně krásná práce, ve které je zapotřebí nejen úředničina jako taková, ale také srce a zdravý rozum.

T: Co je náplní Vaší práce?

A: Přenesená působnost výkonu státní správy na úseku státní památkové péče, a to zejména v rozsahu stanoveném zákonem č. 20/1987 Sb.

T: Je k výkonu práce zapotřebí speciálního vzdělání/školení?

A: Ano, především zkouška odborné způsobilosti v daném oboru.

T: Kdy byl Odbor rozvoje města ustanoven?

A: Odbor rozvoje města funguje od roku 1994, v průběhu let se jeho pracovní náplň značně lišila, památkovou péči pak vykonává od roku 2003.

T: Kolik zaměstnanců má Odbor rozvoje města?

A: 15 zaměstnanců, z těchto je 1 zaměstnanec na úseku státní památkové péče.

T: Co je prioritou Odboru rozvoje města? Na co se zaměřuje?

A: Odbor rozvoje města je součástí Městského úřadu. Plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a vykonává přenesenou působnost. Tyto činnosti jsou pro něj prioritní.

T: Jak se Odbor rozvoje města angažuje v propagaci města a jeho památek?

A: V případě potřeby je úsek památkové péče v součinnosti s Odborem vnějších a vnitřních vztahů, který se propagací města včetně jeho památek zabývá.

T: Mohla byste uvést nějaké příklady?

A: Například při výrobě propagačních materiálů města, hlavně informace k památkově chráněným objektům, atd.

T: Zajímá se Odbor rozvoje města o všechny památky Havlíčkova Brodu nebo se soustředí jen na některé z nich?

A: Úsek památkové péče pracuje především v rovině zákona o státní památkové péči, konkrétně v Havlíčkově Brodě jsou to jednotlivé památky evidované v ústředním seznamu kulturních památek včetně památkové zóny

T: Podle čeho se rozhoduje, jaké památky budou opraveny?

A: Podle nadefinování související žádosti, která se dané obnovy týká.

T: Žádost se řídí §14 odst. 1 a 2, ve věci rozhodují příslušný orgán státní památkové péče

T: Jak doporučujete propagovat památky?

A: Za skvělou propagaci, která již dlouhodobě funguje, považuji například Dny evropského dědictví, kdy se řada památek zpřístupní lidem a konají se v nich různé kulturní a společenské akce.

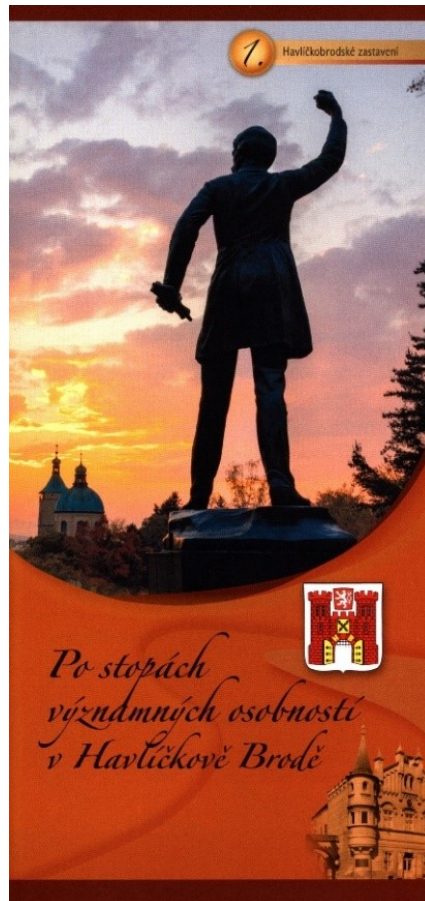
T: A nakonec, jaký význam přisuzujete památkám Vy a jaký mají podle Vás památky význam pro město a jeho rozvoj?

A: Obrovský, památky, ať už movité či nemovité, jsou zdrojem historické výpovědi a svědectvím o naší minulosti, našich předcích. Město Havlíčkův Brod si je těchto hodnot vědomo, v tomto ohledu dochází každoročně k obnově několika kulturních památek, nacházejících se v Městské památkové zóně Havlíčkův Brod a postupně celkovou stavební obnovou prochází i celé historické jádro města. I v této souvislosti bylo město v roce 2021 oceněno v rámci celostátního hodnocení soutěže Cena za nejlepší přípravu a realizaci

Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón za rok 2020.

6. Propagační materiál dostupný v Turistickém informačním centru Havlíčkův brod a Muzeu Vysočiny Havlíčkův Brod

Havlíčkobrodské zastavení (1). Po stopách významných osobností v Havlíčkově Brodě;
vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

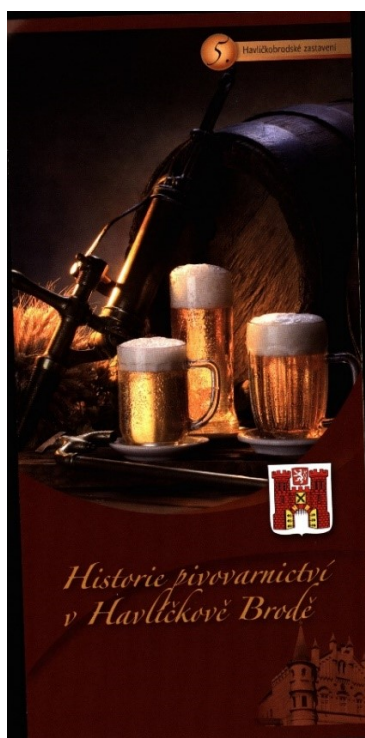
Havlíčkovbrodské zastavení (2). Kostely a hřbitovy Havlíčkova Brodu; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

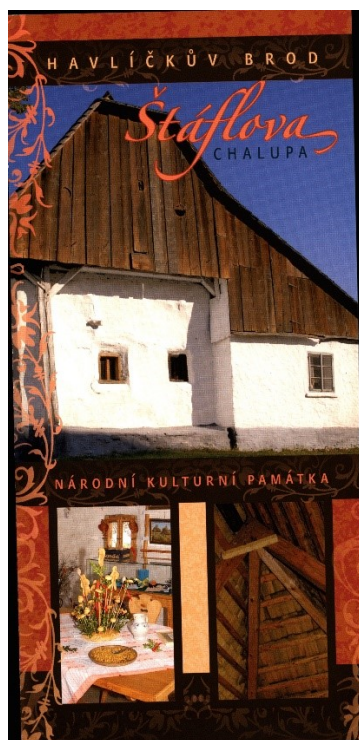
Havlíčkovbrodské zastavení (3). Městanské domy Havlíčkova domu; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

Havlíčkovské zastavení (4). Sochy a pamětní desky Havlíčkova brodu; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

Havlíčkovské zastavení (5). Historie pivovarnictví v Havlíčkově Brodě; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

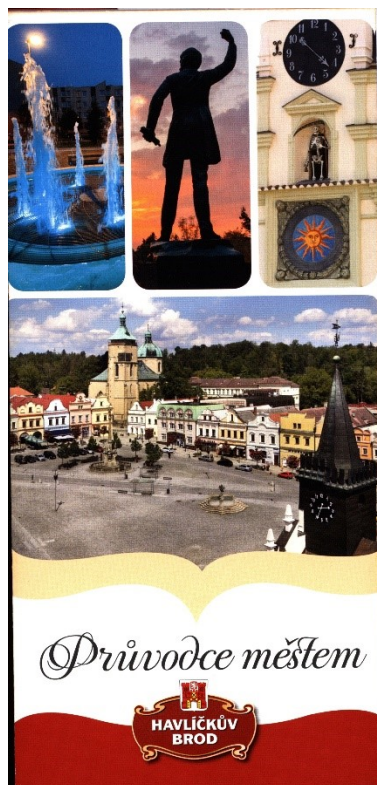

Štáflova chalupa; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

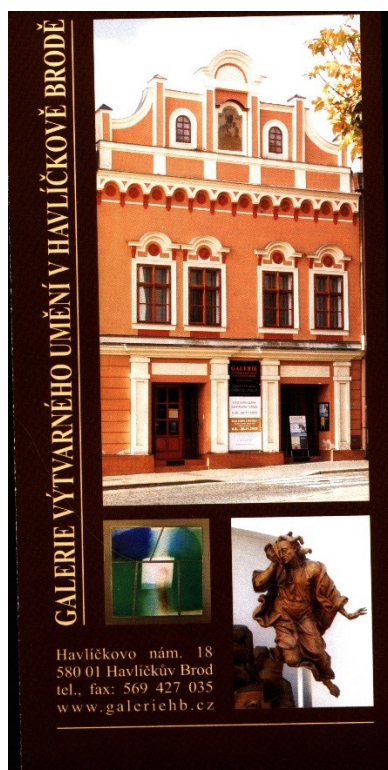

Park Budoucnost; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíčkův Brod.

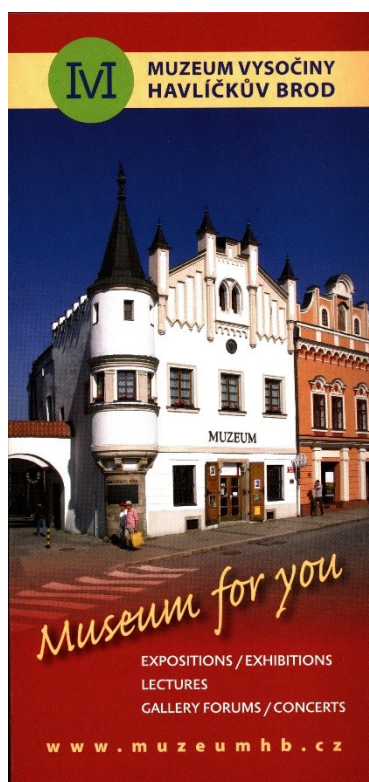

Průvodce městem Havlíkův Brod; vydavatel: Turistické informační centrum Havlíkův Brod

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě; vydavatel: Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

Museum for you; vydavatel: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, vydavatel: Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod.

7. Současný stav vybraných památek Havlíčkova Brodu

Vstupní brána na Starý hřbitov.²⁵⁰

---

²⁵⁰ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Kostel sv. Vojtěcha na Starém hřbitově.²⁵¹

Pohled na Starý hřbitov.²⁵²

---

²⁵¹ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

²⁵² Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

*Nová radnice*²⁵³

---

²⁵³ Foto Karolína Šťastníková. 30.4.2023.

*Děkanský kostel Nenebevzetí Panny Marie.*²⁵⁴

---

²⁵⁴ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Interiér kostela Nanebevzetí Panny Marie.²⁵⁵

---

²⁵⁵ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Kostel svaté Kateřiny, který v současné době prochází rekonstrukcí.²⁵⁶

---

²⁵⁶ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Kostel svaté Kateřiny.²⁵⁷

---

²⁵⁷ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Kašna se sochou Tritona na Havlíčkově náměstí.²⁵⁸

---

²⁵⁸ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Detail Koudelovy kašny.²⁵⁹

---

²⁵⁹ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Stará radnice s kostrou Hněta.²⁶⁰

---

²⁶⁰ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Stará radnice s kostrou Hnáta.²⁶¹

---

²⁶¹ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

*Štáflova chalupa.*²⁶²

---

²⁶² Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Havlíčkův dům, ve kterém se v současné době nachází Muzeum Vysočiny.²⁶³

---

²⁶³ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Havlíčkův dům s průchodem.²⁶⁴

---

²⁶⁴ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Augustiniánský kostel sv. Rodiny s klášteřem.²⁶⁵

---

²⁶⁵ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Kaple Božího hrobu, která stojí po straně kostela sv. Rodiny.²⁶⁶

---

²⁶⁶ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Interiér kostela sv. Rodiny.²⁶⁷

---

²⁶⁷ Foto Karolína Šťastníková. 10.6.2022.

Mariánský morový sloup na Havlíčkově náměstí.²⁶⁸

---

²⁶⁸ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Mariánský sloup z období baroka na Havlíčkově náměstí.²⁶⁹

---

²⁶⁹ Foto Karolína Šťastníková. 26. 11. 2021.

Kostel Nejsvětější Trojice s kaplí sv. Kříže.²⁷⁰

---

²⁷⁰ Foto Karolína Šťastníková. 30.4.2023.

Kostel sv. Trojice, před kterým se nachází kaple sv. Kříže²⁷¹

---

²⁷¹ Foto Karolína Šťastníková. 30.4.2023.

Židovský hřbitov na Leděčské ulici²⁷²

Vstupní brána židovského hřbitova na Leděčské ulici²⁷³

---

²⁷² Foto Karolína Šťastníková. 30.4.2023.

²⁷³ Foto Karolína Šťastníková. 30.4.2023.

Židovský „tyfový“ hřbitov²⁷⁴

Náhrobky na židovském „tyfovém“ hřbitově²⁷⁵

---

²⁷⁴ Foto Karolína Šťastníková. 25.3.2023.

²⁷⁵ Foto Karolína Šťastníková. 25.3.2023.